

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ: ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟ
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ**

ΜΠΡΟΥΖΙΟΥΤΗ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

Κα Παναγιώτα Βάθη

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2015

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ: ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟ

ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

ΜΠΡΟΥΖΙΟΥΤΗ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ (Α.Ε.Μ.: 15767)

Stauroula_@hotmail.com

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

Κα Παναγιώτα Βάθη

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2015

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία πραγματοποιήθηκε στο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Δυτικής Ελλάδας, στην Σχολή Διοίκησης & Οικονομίας, στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, κατά το έτος 2015.

Η ολοκλήρωση της πτυχιακής αυτής εργασίας θα ήταν αδύνατη χωρίς την πολύτιμη υποστήριξη της καθηγήτριάς μου, Παναγιώτας Βάθη. Της εκφράζω ένα βαθύ ευχαριστώ για όλη τη βοήθεια που μου προσέφερε.

Ευχαριστώ πολύ, την καλή μου φίλη Ειρήνη Τζουρτζουκλή για την συνεχή συμπαράσταση που είχαμε όλο αυτό το διάστημα.

Τέλος, θέλω να ευχαριστήσω πολύ τους γονείς μου, οι οποίοι υπήρξαν πάντα ένα ανεκτίμητο στήριγμα για μένα και στους οποίους οφείλω όλη τη διαδρομή των σπουδών μου, μέχρι σήμερα.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα οικονομική κρίση και ύφεση στους κόλπους της Ε.Ε. με μεγαλύτερο αντίκτυπο στην χώρα μας -με την μορφή κρίσης χρέους- είναι δομική, και ως εκ τούτου αφορά την σχέση κεφαλαίου-εργασίας και η σωστή διαχείρισή της υπαγορεύει την εκ θεμελίων αναδιάρθρωση της εν λόγω σχέσης στα εξής επίπεδα:

- a) της αγοράς εργασίας και ιδιαίτερα στις νεαρές ηλικίες των εν δυνάμει εργαζομένων,
- b) της παραγωγικής διαδικασίας, με την ειδίκευση της εργατικής δύναμης,
- c) του κράτους διαμέσου του οποίου αποφασίζονται και υλοποιούνται καινοτόμες πολιτικές (ενεργητικές η/και παθητικές) για την γρήγορη επιστροφή σε ρυθμούς ανάπτυξης και
- d) στο θεσμικό επίπεδο, το οποίο πλέον καταστρατηγείται και μέσου του οποίου θεσμοθετείται το σύνολο των εργασιακών σχέσεων.

Άρα η επιτυχής έκβαση αυτής της διαχείρισης συναρτάται με την εξισορρόπηση των μεγάλων ποσοστών ανεργίας και ιδιαίτερα στις τάξεις των νέων που πλέον αποτελεί «μάστιγα» στην χώρα μας με συνέπεια της ραγδαίας αύξησης του βαθμού εργασιακής ανασφάλειας ή άλλως την ανασφάλεια στην απασχόληση. Η εργασιακή ανασφάλεια, στοιχείο ζωτικό για την υπόσταση ενός κράτους δικαίου και κοινωνικού, μιας και μέσω αυτής διατηρείται η ασυμμετρία μεταξύ των δύο πλευρών της αγοράς εργασίας με αποτέλεσμα να προκαλείται και να ανατροφοδοτείται ο τεράστιος αριθμός ανέργων και υποαπασχολούμενων.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το θέμα της παρούσης -βιβλιογραφικά ερευνητικής- πτυχιακής εργασίας είναι «Η ανεργία των νέων: έρευνα στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας».

Αρχικά στην εισαγωγή δίνονται ο σκοπός, η δομή, η υπόθεση και η μέθοδος συγγραφής της πτυχιακής.

Στο 1^ο κεφάλαιο «Γενικά για την ανεργία», καταγράφονται ο ορισμός και η έννοια του όρου, οι διάφορες μορφές ανεργίας (κλασική ανεργία, ανεργία τριβής, δομική/διαρθρωτική ανεργία, κυκλική ανεργία, κρυφή ανεργία), τα αίτια της ανεργίας και τέλος οι συνέπειες της ανεργίας.

Στο 2^ο κεφάλαιο «Η ανεργία των νέων», παρουσιάζονται γενικά όπως και ιστορικά στοιχεία. Έπειτα απαριθμούνται τα αίτια της ανεργίας των νέων (από την εκπαίδευση στην απασχόληση: την κρίση των δεξιοτήτων, οι αγορές εργασίας και οι κανονισμοί, βοήθεια και εξάρτηση), οι συνέπειες από την ανεργία των νέων («χαμένη» γενιά, πολιτική αναταραχή και αύξηση των δημοσίων δαπανών, η έλλειψη καινοτομίας) και τέλος οι συνέπειες της κρίσης στην ανεργία.

Το θέμα του 3^{ου} κεφαλαίου είναι «Η ανεργία στον ημερήσιο τύπο της Αιτωλοακαρνανίας». Παρουσιάζονται άρθρα για την καταπολέμηση/ αντιμετώπιση της ανεργίας, άρθρα για την διαπίστωση της ανεργίας και τέλος άρθρα για τα αποτελέσματα της ανεργίας.

Στο τελευταίο κεφάλαιο δημιουργούνται προϋποθέσεις και εξάγονται συμπεράσματα από την εμπειριστατωμένη βιβλιογραφική έρευνα διαφόρων άρθρων του έντυπου τύπου του Νόμου Αιτωλοακαρνανίας για την ανεργία, στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας «Η ανεργία των νέων: έρευνα στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας».

ABSTRACT

The theme of this -bibliographic research- thesis is «Youth unemployment: research in Aitoloakarnania prefecture».

Originally is given to the introduction the purpose, structure, hypothesis and method of writing the dissertation.

In the first chapter «General Information on unemployment», is recorded the definition and concept of the various forms of unemployment (classical unemployment, frictional unemployment, structural / structural unemployment, cyclical unemployment, hidden unemployment), the causes of unemployment and finally the consequences unemployment.

In the second chapter «Youth unemployment» is generally as historical data. After listing the causes of unemployment among young people (from education to employment: the crisis of skills, labor markets and regulations, assistance and dependence), the consequences of youth unemployment («lost» generation, political turmoil and rising public expenditure, a lack of innovation) and finally the consequences of the crisis on unemployment.

The theme of the third chapter is «Unemployment in the daily press of Aitoloakarnania». It is featured articles to combat / deal with unemployment, articles for the finding of unemployment and finally articles on the effects of unemployment.

In the last chapter is created conditions and conclusions are drawn from a thorough literature search of several articles of the printed press Aitoloakarnania on unemployment in the context of dissertation «Youth unemployment: research in the Aitoloakarnania prefecture».

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	i
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	ii
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	iii
ABSTRACT	iv
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	v
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ- ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ-ΣΧΗΜΑΤΩΝ	viii
ΠΙΝΑΚΕΣ.....	viii
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ.....	viii
ΣΧΗΜΑΤΑ.....	viii
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ - ΑΠΟΔΟΣΗ ΟΡΩΝ	ix
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	ix
ΑΠΟΔΟΣΗ ΟΡΩΝ	ix
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	x
ΣΚΟΠΟΣ	x
ΔΟΜΗ.....	x
ΥΠΟΘΕΣΗ	xi
ΜΕΘΟΔΟΣ.....	xi
1 ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΡΓΙΑ	1
1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΟΡΟΥ	1
1.2 ΜΟΡΦΕΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	1
1.2.1 Κλασική ανεργία	1
1.2.2 Ανεργία τριβής	2
1.2.3 Δομική ανεργία (ή διαρθρωτική ανεργία).....	2

1.2.4	Κυκλική ανεργία.....	3
1.2.5	Κρυφή ανεργία	4
1.3	ΑΙΤΙΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ.....	5
1.4	ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	7
2	Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ	12
2.1	ΓΕΝΙΚΑ	12
2.2	ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	12
2.3	ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ.....	13
2.3.1	Από την εκπαίδευση στην απασχόληση: την κρίση των δεξιοτήτων.....	13
2.3.2	Οι αγορές εργασίας και οι κανονισμοί.....	14
2.3.3	Βοήθεια και εξάρτηση.....	15
2.4	ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΕΡΓΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ.....	15
2.4.1	«Χαμένη» γενιά.....	15
2.4.2	Πολιτική αναταραχή και αύξηση των δημοσίων δαπανών.....	16
2.4.3	Η έλλειψη καινοτομίας.....	17
2.5	ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΕΡΓΙΑ.....	17
3	Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΟΝ ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΤΥΠΟ ΤΗΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ.....	23
3.1	ΑΡΘΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ/ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ...	24
3.2	ΑΡΘΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	29
3.3	ΑΡΘΡΑ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	30
4	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	33
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	40
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	44
1ο.	Παράρτημα: «Τέσσερα προγράμματα «ασπρίνη» στην ανεργία»	44

2ο.	Παράρτημα: «Μοναδική διέξοδος για την ανεργία των νέων η στροφή στην αγροτική παραγωγή»	45
3ο.	Παράρτημα: «Τα επαγγέλματα του μέλλοντος»	47
4ο.	Παράρτημα: «Δράσεις 600 εκατ. ευρώ για την καταπολέμηση της ανεργίας»	52
5ο.	Παράρτημα: «Πρόγραμμα επιχορήγησης για πρόσληψη 5000 ανέργων»	56
6ο.	Παράρτημα: «‘Βόμβα’ η ανεργία των νέων».....	58
7ο.	Παράρτημα: «Πρωταθλήτρια στην Ε.Ε. η Ελλάδα στην ανεργία».....	63
8ο.	Παράρτημα: «Στον δρόμο 6.500 εργαζόμενοι»	64
9ο.	Παράρτημα: «Η Ελλάδα χώρα της φτώχειας και της ανεργίας».....	66

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ- ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ-ΣΧΗΜΑΤΩΝ

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 2.1: Ποσοστό ανεργίας και ο αριθμός των ανέργων (σε εκατομμύρια) στην Ευρωζώνη..... 20

Πίνακας 2.2: Ποσοστό της ανεργίας αλλά και της ανεργίας των νέων στην Ελλάδα..... 20

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

Διάγραμμα 2.1: Ποσοστό ανεργίας και ο αριθμός των ανέργων (σε εκατομμύρια) στην Ευρωζώνη..... 20

Διάγραμμα 2.2: Ποσοστό της ανεργίας αλλά και της ανεργίας των νέων στην Ελλάδα. 21

ΣΧΗΜΑΤΑ

Σχήμα 1.1: Τα αίτια του φαινομένου της ανεργίας. 7

Σχήμα 1.2: Οι συνέπειες του φαινομένου της ανεργίας σε ατομικό επίπεδο..... 9

Σχήμα 1.3: Οι συνέπειες του φαινομένου της ανεργίας σε κοινωνικό επίπεδο. 11

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ - ΑΠΟΔΟΣΗ ΟΡΩΝ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΕΙ: Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

ΑΕΠ: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

ΕΕ: Ευρωπαϊκή Ένωση

ΗΠΑ: Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

ΙΟΒΕ: Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών

ΟΑΕΔ: Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού

ΟΟΣΑ: Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

ΤΕΙ: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

OECD: Organisation for Economic Co-operation and Development

ΑΠΟΔΟΣΗ ΟΡΩΝ

Biomedical Engineer: Μηχανικός Βιοϊατρικής

Computer Systems Analyst: Αναλυτής Συστημάτων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών

Dual system: Διπλό σύστημα

Eurostat: Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία

Informatics Digital Image: Πληροφορικός Ψηφιακής Εικόνας

Multimedia Artist: Καλλιτέχνης Πολυμέσων

Network Architect: Αρχιτέκτονας Δικτύων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το 2015 αν και ανέτelle ευοίωvο για την χώρα μας οι εξελίξεις επιδεινώθηκαν πέρα από κάθε προσδοκία, αφού οι αρνητικές μεταβολές των μακροοικονομικών μεγεθών ήταν κατά πολύ δυσμενέστερες, διαψεύδοντας όλες τις προβλέψεις που είχαν γίνει από εγχώριους φορείς και από διεθνείς οργανισμούς, οι οποίες απέτυχαν να εκτιμήσουν το εύρος της ανόδου της ανεργίας. Η ύφεση επεκτάθηκε το 2015 και οι προβλέψεις θέλουν το ΑΕΠ να καταγράφει πτώση -2,1% σε ετήσια βάση, ενώ συμπληρώνεται μία πενταετία συνεχούς συρρίκνωσής του (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015). Επόμενο είναι η δραματική αυτή επιδείνωση της ελληνικής οικονομίας να έχει άμεσο αντίκτυπο στον τομέα της απασχόλησης, με τις πρωτόγνωρες δυσμενείς συνέπειες να πλήττουν κυρίως τους νέους.

Η ανεργία των νέων αποτελεί πλέον βάρoμετρο της κοινωνικής πολιτικής και είναι ένα αυξανόμενο πρόβλημα που έχει σημαντικές μακροπρόθεσμες συνέπειες για τα άτομα/ανέργους, τις κοινότητες που ζουν, τις οικονομίες και τις κοινωνίες γενικότερα. Είναι γεγονός ότι η ανεργία των νέων έχει αυξηθεί σε όλες τις χώρες της ΕΕ από το 2008 με το ποσοστό των νέων (κάτω των 25 ετών) που ψάχνουν για εργασία να κυμαίνεται από το 7% σε καλύτερες οικονομίες (Αυστρία, Γερμανία) και να φτάνει σχεδόν το 50% στην Ελλάδα και την Ισπανία. Από το 1995 έχει να εμφανιστεί το ζήτημα της ανεργίας των νέων τόσο έντονα στον πολιτικό, μακρό-οικονομικό και κοινωνικό διάλογο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε διεθνές επίπεδο.

ΣΚΟΠΟΣ

Ο σκοπός της ερευνητικής πτυχιακής εργασίας είναι να παρουσιαστούν και να σχολιαστούν διάφορα άρθρα του έντυπου τύπου του Νόμου Αιτωλοακαρνανίας για την ανεργία.

ΔΟΜΗ

Για την ομαλή εξέλιξη της παρούσης πτυχιακής βιβλιογραφικά ερευνητικής εργασίας η δομή της αποτελείται από την εισαγωγή, τη θεωρητική προσέγγιση του θέματος (3 κεφάλαια):

- ✓ 1^ο κεφάλαιο «Γενικά για την ανεργία»,

- ✓ 2^ο κεφάλαιο «Η ανεργία των νέων»,
- ✓ 3^ο κεφαλαίο «Η ανεργία στον ημερήσιο τύπο του Νόμου Αιτωλοακαρνανίας»,
και τέλος τα συμπεράσματα.

Απώτερο στόχο έχει τη διερεύνηση και τον σχολιασμό διάφορων άρθρων του έντυπου τύπου του Νόμου Αιτωλοακαρνανίας για την ανεργία.

ΥΠΟΘΕΣΗ

Η υπόθεση της πτυχιακής ερευνητικής εργασίας έγκειται στην προσπάθεια να καταγραφούν και να σχολιαστούν διάφορα άρθρα του έντυπου τύπου του Νόμου Αιτωλοακαρνανίας για την ανεργία.

ΜΕΘΟΔΟΣ

Η μέθοδος βασίζεται στην τεχνική της έρευνας με βιβλιογραφικά στοιχεία και πηγές. Ο λειτουργικός ρόλος της ερευνητικής διεργασίας είναι να δημιουργηθούν και να επεξεργαστούν τα δεδομένα, έτσι ώστε να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα που αφορούν την ανεργία των νέων στον νομό Αιτωλοακαρνανίας.

1 ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΡΓΙΑ

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΟΡΟΥ

Ανεργία είναι η κατάσταση ενός ατόμου, κατά την οποία, ενώ είναι ικανό, πρόθυμο και διαθέσιμο να απασχοληθεί, δεν είναι δυνατόν να βρει εργασία. Η ανεργία συνδέεται με την έλλειψη της μισθωτής εργασίας και την έλλειψη ευκαιριών απασχόλησης του εργατικού δυναμικού (Πιντέρης, 2013).

Σύμφωνα με τον Peter Warr (1987) τα βλαβερά περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά κάποιων θέσεων εργασίας επιπροσθέτως προκαλούν επιδείνωση της ανεργίας, καθώς και διάφοροι ευεργετικοί παράγοντες μπορούν επίσης να βελτιώσουν την ψυχική υγεία κατά τη διάρκεια της ανεργίας (Warr, 1987).

1.2 ΜΟΡΦΕΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Οι οικονομολόγοι διακρίνουν τους διάφορους επικαλυπτόμενους τύπους και θεωρίες της ανεργίας.

Αν και έχουν υπάρξει διάφοροι ορισμοί μεταξύ της «εθελοντικής» και «ακούσιας ανεργίας» στην οικονομική βιβλιογραφία, συχνά εφαρμόζεται μια απλή διάκριση (Δεδουσόπουλος, 2000).

1.2.1 Κλασική ανεργία

Κλασική ανεργία υπάρχει όταν οι πραγματικοί μισθοί για μια δουλειά βρίσκονται πάνω από το επίπεδο της αγοράς-εκκαθάρισης¹, με τον αριθμό των ατόμων που αναζητούν εργασία να υπερβαίνει τον αριθμό των κενών θέσεων (Πιντέρης, 2013).

Πολλοί οικονομολόγοι έχουν υποστηρίξει ότι η αύξηση της ανεργίας συνδέεται με την αύξηση των κυβερνητικών ρυθμίσεων. Για παράδειγμα, οι νόμοι για τον ελάχιστο μισθό αυξάνουν το κόστος ορισμένων εργατών χαμηλής ειδίκευσης πάνω από την ισορροπία της αγοράς, με αποτέλεσμα την αύξηση της ανεργίας (Δεδουσόπουλος, 2000).

---

¹Στην οικονομία, η εκκαθάριση της αγοράς είναι μια απλουστευτική παραδοχή, όπου πραγματοποιούνται νέα κλασικά οικονομικά σε κάθε δεδομένη αγορά. Οι τιμές και οι όγκοι προκύπτουν πάντα με προσαρμογή προς τα πάνω ή προς τα κάτω, όπως η ποσότητα που παρέχεται στην τιμή της αγοράς-εκκαθάρισης είναι ίση με την ποσότητα που ζητείται στην τιμή της αγοράς-εκκαθάρισης.

1.2.2 Ανεργία τριβής

Η ανεργία τριβής εμφανίζεται κατά τη διάρκεια της μετάβασης από τη μία θέση εργασίας στην άλλη. Είναι συνήθως μικρής διάρκειας και ακόμη και σε περιόδους πλήρους απασχόλησης αναπόφευκτη (Δεδουσόπουλος, 2000).

Η Ανεργία τριβής προκύπτει λόγω της ακατάπαυστης κίνησης των ανθρώπων μεταξύ περιοχών και θέσεων εργασίας ή διαφόρων σταδίων του κύκλου ζωής. Επίσης, περιλαμβάνονται τα άτομα που, λόγω φυσικών αιτιών, καθίστανται ανίκανα προς εργασία. Ουσιαστικά, αποτελεί το ελάχιστο επίπεδο ανεργίας που δεν μπορεί να μειωθεί σε μια δυναμική κοινωνία² (Δεδουσόπουλος, 2000).

Μερικές φορές ονομάζεται ανεργία αναζήτησης και μπορεί να είναι εθελοντική με βάση τις συνθήκες των ανέργων ατόμων. Η ανεργία τριβής είναι πάντα παρούσα σε μια οικονομία, με το επίπεδο της ακούσιας ανεργίας να προκύπτει από το ποσοστό ανεργίας μείον το ποσοστό της ανεργίας τριβής, πράγμα που σημαίνει ότι οι αυξήσεις ή μειώσεις της ανεργίας, κανονικά υπό-εκπροσωπούνται στις απλές στατιστικές (Κακλαμάνη, Καρακιουλάφη, Τσιώλης, Σπυριδάκης, & Κάτσας, 2013).

Υπάρχει ανεργία τριβής, επειδή και οι δύο θέσεις εργασίας και οι εργαζόμενοι είναι ετερογενείς, και μια αναντιστοιχία μπορεί να οδηγήσει μεταξύ των χαρακτηριστικών της προσφοράς και της ζήτησης. Μια τέτοια αναντιστοιχία μπορεί να σχετίζεται με τις δεξιότητες, την πληρωμή, το έργο-χρόνο, την τοποθεσία, τις εποχιακές βιομηχανίες, τη στάση και ένα πλήθος άλλων παραγόντων. Οι νεοεισερχόμενοι (όπως τελειόφοιτοι) και όσοι επιστρέφουν στην αγορά εργασίας (όπως οι πρώην νοικοκυρές) μπορεί επίσης να υποφέρουν από μια περίοδο ανεργίας τριβής (Κακλαμάνη, Καρακιουλάφη, Τσιώλης, Σπυριδάκης, & Κάτσας, 2013).

1.2.3 Δομική ανεργία (ή διαρθρωτική ανεργία)

Η Δομική ανεργία (ή διαρθρωτική ανεργία) οφείλεται στις αναντιστοιχίες μεταξύ προσφοράς και ζήτησης, καθώς κάποιοι κλάδοι (ή ειδικότητες ή γεωγραφικές περιοχές) έχουν αυξανόμενη ζήτηση και κάποιοι άλλοι πτωτική ζήτηση (Κακλαμάνη, Καρακιουλάφη, Τσιώλης, Σπυριδάκης, & Κάτσας, 2013).

---

²Ακόμη και αν η οικονομία είναι σε πλήρη απασχόληση, κάποιοι θα αποχωρούν από τις θέσεις τους, κάποιοι φοιτητές θα ψάχνουν για εργασία μετά την αποφοίτησή τους, κάποιοι γονείς θα επανετάσσονται στο εργατικό δυναμικό, και κάποιοι θα θέλουν μια καλύτερη ή μια διαφορετική εργασία

Η διαρθρωτική ανεργία συμβαίνει όταν μια αγορά εργασίας δεν είναι σε θέση να προσφέρει θέσεις εργασίας για τον καθένα που θέλει, διότι υπάρχει μια αναντιστοιχία μεταξύ των δεξιοτήτων των ανέργων και τις δεξιότητες που απαιτούνται για τις διαθέσιμες θέσεις εργασίας. Η διαρθρωτική ανεργία είναι δύσκολο να διαχωριστεί εμπειρικά από την ανεργία τριβής, εκτός από το ότι διαρκεί περισσότερο. Όπως και με την ανεργία τριβής, η απλή πλευρά της ζήτησης ως ερέθισμα δεν θα λειτουργήσει εύκολα για να καταργήσει αυτό το είδος της ανεργίας (Συλλογικό έργο, 2015).

Με την διαρθρωτική ανεργία μπορεί επίσης να ενθαρρυνθούν τα άτομα να ανέλθουν από την επίμονη κυκλική ανεργία. Εάν μια οικονομία πάσχει από μακροχρόνια χαμηλή συνολική ζήτηση, αυτό σημαίνει ότι πολλοί από τους ανέργους να είναι αποθαρρυσμένοι, ενώ οι δεξιότητές τους γίνονται «σκουριασμένες» και παρωχημένες. Τα οικονομικά προβλήματα μπορεί να οδηγήσουν σε πρόβλημα αστέγων και μια πτώση στο φαύλο κύκλο της φτώχειας (Χατζηχαρίτου, 2003).

Αυτό σημαίνει ότι δεν καλύπτονται οι κενές θέσεις εργασίας που δημιουργούνται όταν η οικονομία ανακάμψει. Το συμπέρασμα είναι ότι η παρατεταμένη υψηλή ζήτηση μπορεί να μειώσει τη διαρθρωτική ανεργία. Αυτή η θεωρία της εμμονής της διαρθρωτικής ανεργίας έχει αναφερθεί ως παράδειγμα της εξάρτησης διαδρομής³ ή «υστέρηση» (Κακλαμάνη, Καρακιουλάφη, Τσιώλης, Σπυριδάκης, & Κάτσας, 2013).

1.2.4 Κυκλική ανεργία

Κυκλική, ή κεϋνσιανή⁴ ανεργία, ή ανεπάρκεια ζήτησης, συμβαίνει όταν δεν υπάρχει αρκετή συνολική ζήτηση στην οικονομία να παρέχει θέσεις εργασίας για τον καθένα που θέλει να εργαστεί. Η ζήτηση για τα περισσότερα αγαθά και υπηρεσίες μειώνονται, έτσι είναι αναγκαία μικρότερη παραγωγή και κατά συνέπεια ο αριθμός των εργαζομένων που χρειάζονται, άρα οι μισθοί παραμένουν στάσιμοι και δεν είναι δυνατόν να πληρούν το επίπεδο ισορροπίας, με αναπόφευκτα τα αποτελέσματα της μαζικής ανεργίας. Το όνομά της προέρχεται από τις συχνές αλλαγές στην επιχειρηματικό κύκλο⁵, αν και η ανεργία μπορεί

---

³Η εξάρτηση διαδρομής εξηγεί πώς το σύνολο των αποφάσεων που αντιμετωπίζει κανείς για κάθε δεδομένη περίπτωση περιορίζεται από τις αποφάσεις που κάποιος έχει κάνει στο παρελθόν, ακόμη και αν οι συγκυρίες του παρελθόντος δεν μπορούν πλέον να είναι σχετικές.

⁴Κεϋνσιανισμός είναι η άποψη ότι βραχυπρόθεσμα, ειδικά κατά τη διάρκεια της ύφεσης, η οικονομική απόδοση επηρεάζεται έντονα από τη συνολική ζήτηση (συνολικών δαπανών στην οικονομία).

⁵Ο όρος του κύκλου των επιχειρήσεων (ή οικονομικός κύκλος) αναφέρεται στην συνολική παραγωγή, το εμπόριο και τη δραστηριότητα κατά τη διάρκεια αρκετών μηνών ή ετών σε μια οικονομία της αγοράς.

επίσης να είναι ανθεκτική, όπως συνέβη κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Ύφεσης της δεκαετίας του 1930⁶ (Χατζηχαρίτου, 2003).

Με την κυκλική ανεργία, ο αριθμός των ανέργων ξεπερνά τον αριθμό των κενών θέσεων εργασίας, έτσι ώστε ακόμη και αν η πλήρης απασχόληση επιτευχθεί και όλα τα κενά καλυφθούν, ορισμένοι εργαζόμενοι θα εξακολουθούν να παραμένουν άνεργοι. Υπάρχει μερική συνεργασία της κυκλικής ανεργίας με την ανεργία τριβής, επειδή οι παράγοντες που προκαλούν την ανεργία τριβής οφείλονται εν μέρει στις κυκλικές μεταβλητές. Για παράδειγμα, η μείωση της προσφοράς χρήματος μπορεί να σοκάρει τους ορθολογικούς οικονομικούς παράγοντες και ξαφνικά να αναστείλουν τη συνολική ζήτηση (Δεδουσόπουλος, 2000).

Οι κενύσανοι οικονομολόγοι από την άλλη πλευρά κρίνουν την έλλειψη ζήτησης σε θέσεις εργασίας ως διαχωρίσιμη από την κυβερνητική παρέμβαση. Μια προτεινόμενη παρέμβαση περιλαμβάνει το έλλειμμα των δαπανών⁷ για την τόνωση της απασχόλησης και της ζήτησης. Μια άλλη παρέμβαση περιλαμβάνει μια επεκτατική νομισματική πολιτική⁸ που αυξάνει την προσφορά χρήματος το οποίο θα πρέπει να μειώσει τα επιτόκια που θα πρέπει να οδηγήσει σε αύξηση των μη-κυβερνητικών δαπανών (Δεδουσόπουλος, 2000).

1.2.5 Κρυφή ανεργία

Κρυφή ή καλυμμένη ανεργία είναι η ανεργία των δυνητικών εργαζομένων που δεν αντικατοπτρίζεται στις επίσημες στατιστικές για την ανεργία, εξαιτίας του τρόπου που συλλέγονται τα στατιστικά στοιχεία. Σε πολλές χώρες, μόνο όσοι δεν έχουν δουλειά, αλλά ψάχνουν ενεργά για εργασία, υπολογίζονται ως άνεργοι. Εκείνοι που αναζητούν εργασία (και μερικές φορές εκείνοι που είναι στα κυβερνητικά προγράμματα «επανεκπαίδευσης») δεν υπολογίζονται επίσημα μεταξύ των ανέργων, ακόμη και αν δεν χρησιμοποιούνται (Πιντέρης, 2013).

Στις στατιστικές, επίσης, δε μετράει το «υποαπασχολούνται» για τα άτομα που εργάζονται λιγότερες ώρες από ό, τι θα προτιμούσαν ή σε μια δουλειά που δεν κάνουν καλή

---

⁶Επρόκειτο για τη μεγαλύτερη οικονομική ύφεση της σύγχρονης ιστορίας και χρησιμοποιείται στον 21^ο αιώνα ως παράδειγμα για το πόσο οδυνηρή μπορεί να είναι μια οικονομική καταστροφή. Η «Μεγάλη Ύφεση», όπως χαρακτηρίστηκε στις ΗΠΑ, σύμφωνα με τους αναλυτές προκλήθηκε μετά από το χρηματιστηριακό κραχ, που ξεκίνησε στις 24 Οκτωβρίου του 1929.

⁷Οι ελλειμματικές δαπάνες είναι το ποσό κατά το οποίο οι δαπάνες υπερβαίνουν τα έσοδα κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου, που ονομάζεται επίσης απλά έλλειμμα ή έλλειμμα του προϋπολογισμού το αντίθετο του πλεονάσματος του προϋπολογισμού.

⁸Η νομισματική πολιτική είναι η διαδικασία με την οποία η νομισματική αρχή της χώρας ελέγχει την προσφορά χρήματος, συχνά με στόχο να επιτευχθεί ποσοστό πληθωρισμού ή επιτόκιο για τη διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών και τη γενική εμπιστοσύνη στο νόμισμα.

χρήση των δυνατοτήτων τους. Επιπλέον, εκείνοι που είναι σε ηλικία εργασίας, αλλά είναι επί του παρόντος σε πλήρη απασχόληση εκπαίδευσης, συνήθως δεν θεωρούνται άνεργοι σε στατιστικά στοιχεία της κυβέρνησης. Παραδοσιακά, άνεργοι σε κοινωνίες που επιβιώνουν από τη συλλογή, το κυνήγι, τη βοσκή, και τη γεωργία σε περιοχές άγριας φύσης, μπορεί ή δεν μπορεί να καταλογίζονται σε στατιστικές για την ανεργία. Τα επίσημα στατιστικά στοιχεία συχνά υποτιμούν τα ποσοστά ανεργίας, λόγω της κρυφής ανεργίας (Πιντέρης, 2013).

1.3 ΑΙΤΙΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Τα αίτια του φαινομένου της ανεργίας είναι (Σχήμα 1.1) (Πιντέρης, 2013):

- ❖ **Ο ελλιπής επαγγελματικός προσανατολισμός των εφήβων** με αποτέλεσμα τη μαζική διεκδίκηση συγκεκριμένων πανεπιστημιακών σχολών, και στη συνέχεια συγκεκριμένων επαγγελμάτων, τη στιγμή που άλλες επαγγελματικές επιλογές ή επιλογές επαγγελματικής κατάρτισης απομένουν χωρίς ουσιαστική ζήτηση.
- ❖ **Η αδυναμία σύνδεσης της αγοράς εργασίας με το χώρο της εκπαίδευσης**, με αποτέλεσμα οι απόφοιτοι των Λυκείων, αλλά ακόμη και των Πανεπιστημίων της χώρας, να μην κατέχουν τα επιθυμητά προσόντα και την αναγκαία κατάρτιση για την απρόσκοπτη επαγγελματική τους αποκατάσταση. Ενώ σταθερή είναι η ανισορροπία ανάμεσα στις επιλεγόμενες σπουδές και τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας.
- ❖ **Η εξέλιξη της τεχνολογίας** έχει ως αποτέλεσμα την αυτοματοποιημένη εκτέλεση εργασιών που άλλοτε εκτελούνταν από ανθρώπινο δυναμικό. Στη βιομηχανική παραγωγή, επίσης, η χρήση μηχανών έχει υποκαταστήσει πλήθος χειρωνακτών, όπως και η χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών έχει παροπλίσει πολλούς υπαλλήλους της άλλοτε ακμάζουσας γραφειοκρατίας.
- ❖ **Η μεγάλη οικονομική κρίση** ανάγκασε, όχι μόνο τον ιδιωτικό τομέα, αλλά και το δημόσιο, στη μείωση των εργαζομένων είτε με απολύσεις είτε με πάγωμα των προσλήψεων.
- ❖ Λόγω της οικονομικής κρίσης, **η αδράνεια του ιδιωτικού επιχειρηματικού τομέα** κι ο περιορισμός των νέων επεκτατικών κινήσεων, έχει επιφέρει μια οδυνηρή στασιμότητα στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και στην απορρόφηση εργαζομένων.

- ❖ Στην ελληνική οικονομία, καίριο πρόβλημα παραμένει η **απουσία ανταγωνιστικής παραγωγής σε βιομηχανικά προϊόντα, αλλά και προϊόντα τεχνολογικής πρωτοπορίας.**
- ❖ Πολλές παραγωγικές επιχειρήσεις, **μετέφεραν την έδρα τους** σε χώρες όπου το κόστος εργασίας είναι πολύ χαμηλότερο και μείωσαν το απασχολούμενο προσωπικό προκειμένου να αυξήσουν τα καθαρά τους κέρδη.
- ❖ **Η εγκατάλειψη της υπαίθρου και των γεωργικών εργασιών** προκάλεσε αφενός την αύξηση του αστικού πληθυσμού κι αφετέρου την αποδυνάμωση ενός άλλοτε ανθηρού οικονομικού τομέα.
- ❖ **Τα προγράμματα του κράτους** για την αντιμετώπιση του φαινομένου είναι συνήθως ευκαιριακά, **χωρίς μακρόχρονη στόχευση** και χωρίς ουσιαστικές παρεμβάσεις στην αναδιάρθρωση των δομών της ελληνικής οικονομίας.
- ❖ Οι **συχνά άσχημες συνθήκες εργασίας στον ιδιωτικό τομέα**, όπου σπανίως γίνονται σεβαστά τα εργασιακά δικαιώματα, εξαναγκάζουν πολλούς ανθρώπους στην αναζήτηση της εργασιακής ασφάλειας που παρέχει η απασχόληση στο δημόσιο.
- ❖ **Η απουσία επαγγελματισμού και εργασιακού ήθους**, όπως κι η απουσία ουσιαστικής κατάρτισης και εξειδίκευσης είναι παράγοντες που μπορούν να οδηγήσουν ένα άτομο στη μακρόχρονη ανεργία.

Σχήμα 1.1: Τα αίτια του φαινομένου της ανεργίας.

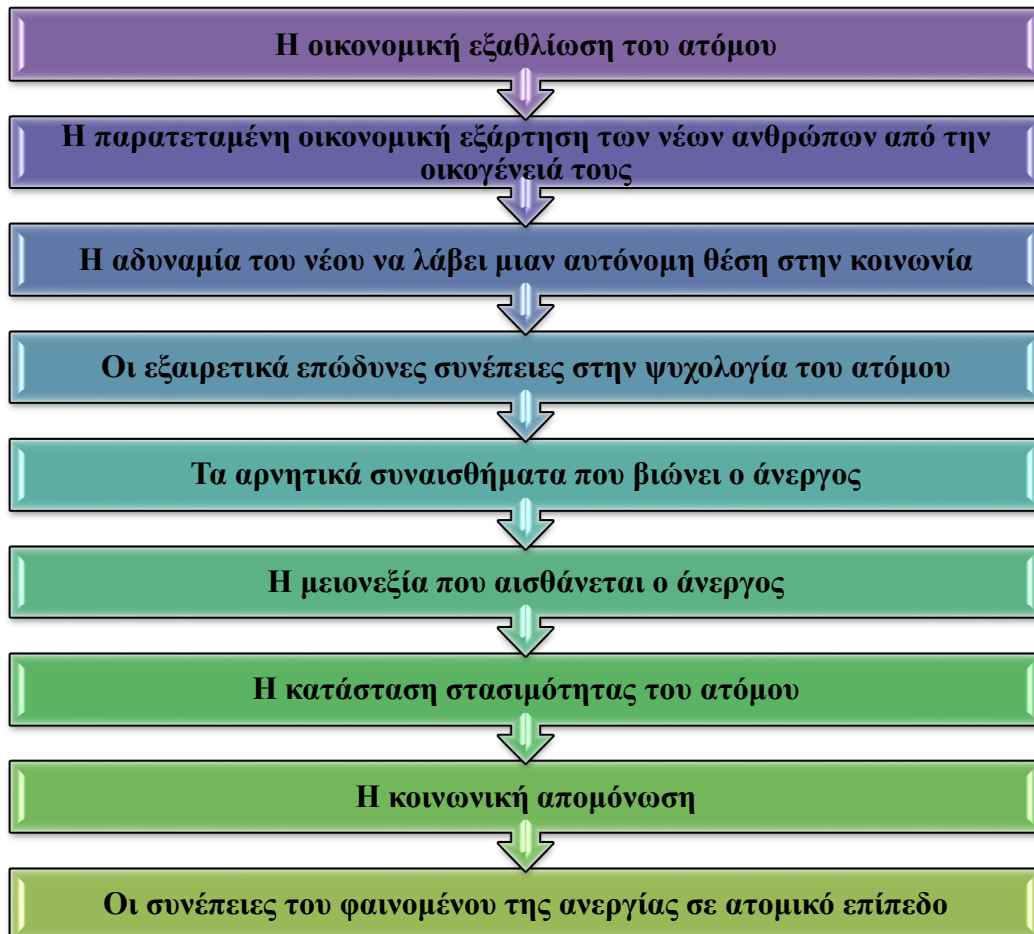
1.4 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Οι συνέπειες του φαινομένου της ανεργίας σε ατομικό επίπεδο, είναι(Σχήμα 1.2) (Πιντέρης, 2013):

- ❖ **Η οικονομική εξαθλίωση του ατόμου**, καθώς στερεί τα έσοδα που είναι απολύτως αναγκαία για την επιβίωσή του και για την κάλυψη των πάγιων οικονομικών του υποχρεώσεων.
- ❖ **Η παρατεταμένη οικονομική εξάρτηση των νέων ανθρώπων από την οικογένειά τους**. Καθίσταται αδύνατο για τους νέους να επιτύχουν την οικονομική αυτονομία που θα τους επιτρέψει να εκπληρώσουν τους στόχους τους και να βιώσουν τη ζωή τους, όπως πραγματικά το επιθυμούν.
- ❖ **Η αδυναμία του νέου να λάβει μian αυτόνομη θέση στην κοινωνία**· δεν κατορθώνει να αξιοποιήσει τις γνώσεις και τις δυνατότητές του, και ως εκ τούτου αδυνατεί να προχωρήσει σε σημαντικά βήματα της ενήλικης ζωής, όπως είναι η δημιουργία της δικής

του οικογένειας ή η εκπλήρωση άλλων προσωπικών του φιλοδοξιών, αφού δεν έχει τα απαραίτητα οικονομικά έσοδα.

- ❖ **Οι εξαιρετικά επώδυνες συνέπειες στην ψυχολογία του ατόμου**, διότι ο άνεργος εκλαμβάνει το πρόβλημα αυτό ως προσωπική του αποτυχία. Κλονίζεται, επομένως, η αυτοπεποίθησή του κι έρχεται αντιμέτωπος με έντονα συναισθήματα άγχους, ανασφάλειας και κατάθλιψης.
- ❖ **Τα αρνητικά συναισθήματα που βιώνει ο άνεργος**, τα οποία μπορούν να τον καταβάλουν ψυχικά, αλλά και να τον ωθήσουν σε αναποτελεσματικές συμπεριφορές στην προσπάθειά του να διαχειριστεί το γεγονός ότι ζει σε μια κοινωνία που του αρνείται τη στοιχειώδη αξιοπρέπεια μιας έντιμης εργασίας.
- ❖ **Η μειονεξία που αισθάνεται ο άνεργος**, καθώς αδυνατεί να εκπληρώσει τις οικονομικές του υποχρεώσεις, γεγονός που μπορεί να τον οδηγήσει είτε σε αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές είτε σε πράξεις βίας προκειμένου να διασφαλίσει τα αναγκαία χρήματα.
- ❖ **Η κατάσταση στασιμότητας του ατόμου**, καθώς του είναι αδύνατη οποιαδήποτε πορεία εξέλιξης σε προσωπικό επίπεδο (δημιουργία οικογένειας, επίτευξη συναισθηματικής ευδαιμονίας, πνευματική καλλιέργεια), αλλά και σε κοινωνικό επίπεδο (αδυναμία ουσιαστικής συμμετοχής στα κοινά, διάθεση κοινωνικής απόσυρσης).
- ❖ **Η κοινωνική απομόνωση**, αφού η απουσία εσόδων δεν επιτρέπει στον άνεργο τη συμμετοχή σε δραστηριότητες που απαιτούν χρηματική δαπάνη. Ενώ, εξίσου αποτρεπτικά για τις κοινωνικές του συναναστροφές λειτουργεί και ο κλονισμός της συναισθηματικής του κατάστασης.

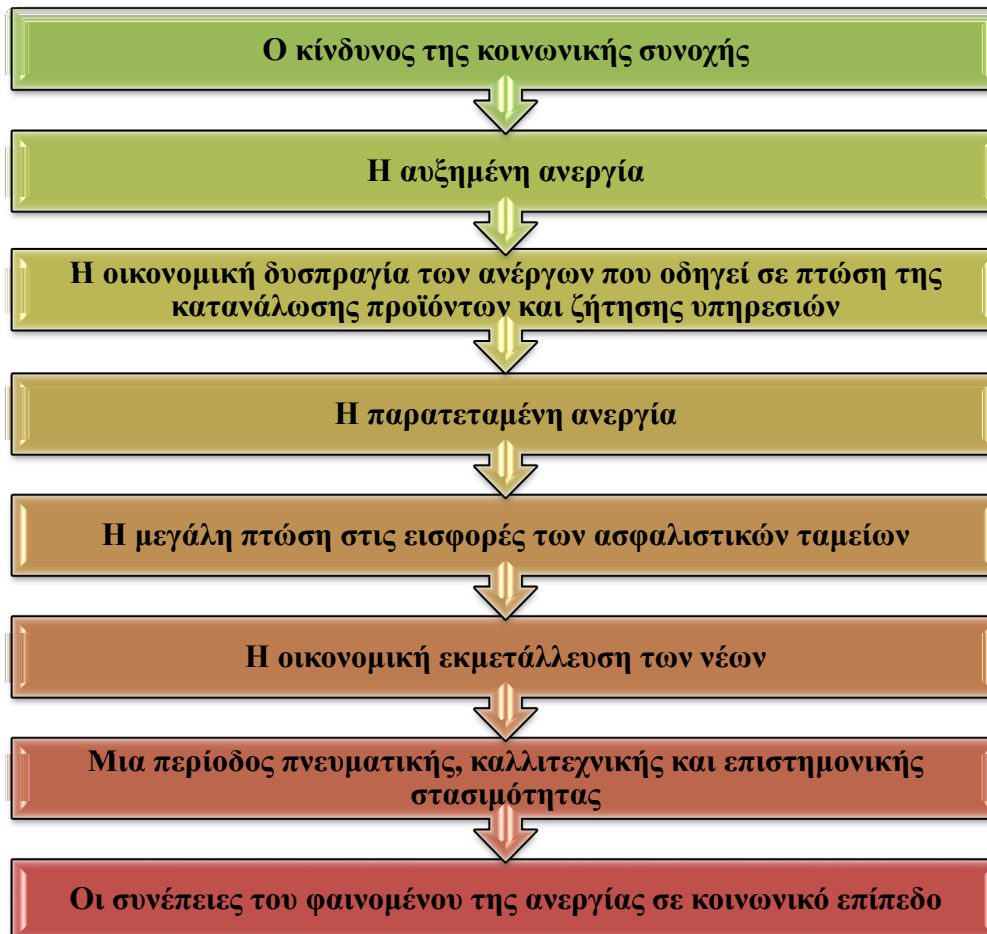

Σχήμα 1.2: Οι συνέπειες του φαινομένου της ανεργίας σε ατομικό επίπεδο.

Οι συνέπειες του φαινομένου της ανεργίας σε κοινωνικό επίπεδο, είναι(Σχήμα 1.3) (Πιντέρης, 2013):

- **Ο κίνδυνος της κοινωνικής συνοχής**, εξαιτίας των αρνητικών συναισθημάτων που προκαλούνται στους άνεργους, υπό την έννοια πως πέρα από την πιθανότητα ακραίων συμπεριφορών ή εγκληματικής δράσης, οι άνεργοι αισθάνονται ότι βρίσκονται στο περιθώριο, και άρα μειώνεται το ενδιαφέρον τους για την ομαλή λειτουργία της κοινωνίας. Ο ανταγωνισμός, η διάθεση υπονόμευσης του άλλου, η προσφυγή σε αθέμιτα μέσα (ρουσφέτια, παρανομίες), συνιστούν το κυρίαρχο κλίμα σε μια αγορά εργασίας που δεν επαρκεί για να καλύψει το σύνολο του διαθέσιμου εργατικού δυναμικού.
- **Η αυξημένη ανεργία**, η οποία καθιστά ανενεργό και αφήνει ανεκμετάλλευτο ένα σημαντικό τμήμα του εργατικού δυναμικού, που μπορεί να έχει υψηλά εργασιακά προσόντα, άρτια κατάρτιση και πολλές δυνατότητες. Το γεγονός αυτό ζημιώνει το κοινωνικό σύνολο, αφού μειώνεται η παραγωγική δύναμη του τόπου.

- **Η οικονομική δυσπραγία των ανέργων που οδηγεί σε πτώση της κατανάλωσης προϊόντων και ζήτησης υπηρεσιών**, με αποτέλεσμα το γενικότερο κλονισμό της αγοράς. Μάλιστα, όταν το ποσοστό των ανέργων είναι εξαιρετικά υψηλό, όπως συμβαίνει την παρούσα περίοδο στην Ελλάδα, η πτώση στην οικονομική απόδοση της αγοράς γίνεται ιδιαίτερα αισθητή και προκαλεί περαιτέρω αύξηση της ανεργίας λόγω του κλεισίματος ιδιωτικών επιχειρήσεων και εμπορικών καταστημάτων.
- **Η παρατεταμένη ανεργία**, που οδηγεί πολλούς νέους στην επιλογή της μετανάστευσης, με αποτέλεσμα η χώρα να ζημιώνεται από την απώλεια εργατικού δυναμικού υψηλής μόρφωσης και κατάρτισης.
- **Η μεγάλη πτώση στις εισφορές των ασφαλιστικών ταμείων**, λόγω των υψηλών ποσοστών ανεργίας, αλλά κι η επιπλέον επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού προκειμένου να υλοποιηθούν προγράμματα πρόσκαιρης επαγγελματικής αποκατάστασης μέρους των ανέργων.
- **Η οικονομική εκμετάλλευση των νέων**, οι οποίοι καλούνται να εργαστούν σε προσωρινές θέσεις με εξαιρετικά χαμηλές απολαβές, χωρίς ασφάλιση και χωρίς να γίνονται εν γένει σεβαστά τα εργασιακά τους δικαιώματα.
- **Μια περίοδος πνευματικής, καλλιτεχνικής και επιστημονικής στασιμότητας**, καθώς οι νέοι που αποτελούν το πιο δυναμικό της κομμάτι απομένουν αποκομμένοι από τον εργασιακό βίο, και κατ' επέκταση εμποδίζονται από το να προσφέρουν το μέγιστο των δυνατοτήτων τους.

Σχήμα 1.3: Οι συνέπειες του φαινομένου της ανεργίας σε κοινωνικό επίπεδο.

2 Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

2.1 ΓΕΝΙΚΑ

Η ανεργία των νέων είναι μια από τις πιο κρίσιμες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο κόσμος σήμερα. Οι νέοι αποτελούν σχεδόν το ήμισυ του παγκόσμιου πληθυσμού, ενώ οι άνεργοι αποτελούν το ένα τέταρτο του πληθυσμού (Χατζηχαρίτου, 2003).

Η ανεργία των νέων, όπως ορίζεται από τα Ηνωμένα Έθνη είναι η ανεργία των νέων μεταξύ 14-28 χρονών. Ο άνεργος ορίζεται ως κάποιος που δεν έχει δουλειά, αλλά αναζητά ενεργά εργασία. Για να χαρακτηριστεί κάποιος ως άνεργος για την επίσημη και στατιστική μέτρηση, θα πρέπει να είναι χωρίς εργασία, αλλά πρόθυμος και ικανός να εργαστεί, μέσα στα αρμόδια όρια «ηλικίας εργασίας» και να ψάχνει ενεργά για μια θέση. Τα ποσοστά ανεργίας των νέων είναι ιστορικά τέσσερις με πέντε φορές μεγαλύτερα από ό, τι τα ποσοστά των ενηλίκων σε κάθε χώρα ανά τον κόσμο (OECD360 Ελλάδα, 2015).

Το 2012, η νεολαία έφτανε το 40% του παγκόσμιου ποσοστού, με συνολικό ποσοστό ανεργίας των νέων 12,6%. Κοντά στα 75 εκατομμύρια των νέων ήταν άνεργοι σε όλο τον κόσμο. Τον Νοέμβριο του 2011, ο αριθμός των ανέργων νέων στο Ηνωμένο Βασίλειο ξεπέρασε το ένα εκατομμύριο για πρώτη φορά στα τελευταία 19 χρόνια. Στην Ισπανία, η ανεργία των νέων έχει διπλασιαστεί από το 2008 και τώρα βρίσκεται στο 46%. Κατά τον ΟΟΣΑ ως σύνολο, 15 εκατομμύρια νέοι είναι άνεργοι και αντιπροσωπεύουν περίπου 300 δισεκατομμύρια δολάρια σε απώλεια μισθών και μόνο, στη διάρκεια ενός έτους (OECD360 Ελλάδα, 2015).

2.2 ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Υπάρχουν 1,2 δισεκατομμύρια νέοι άνθρωποι στον κόσμο, ηλικίας μεταξύ 15 και 24, αντιπροσωπεύοντας το 17% του παγκόσμιου πληθυσμού. Το 87% εξ αυτών ζουν σε αναπτυσσόμενες χώρες. Η ηλικιακή ομάδα που ορίζεται από τα Ηνωμένα Έθνη είναι από την περίοδο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και τελειώνει μέχρι την ηλικία των 24. Ο ορισμός αυτός εξακολουθεί να είναι αμφιλεγόμενος, όχι μόνο λόγω των στατιστικών στοιχείων των επιπτώσεων της ανεργίας, αλλά λόγω των στοχευμένων λύσεων που έχουν σχεδιαστεί από τους φορείς πολιτικής χάραξης ανά τον κόσμο (Χατζηχαρίτου, 2003).

Σήμερα βρίσκονται σε εξέλιξη δύο κύριες συζητήσεις.

1. Πρώτον, ο καθορισμός του εύρους ηλικίας της νεολαίας δεν είναι τόσο προφανής όσο φαίνεται. Δύο θεωρητικές προσεγγίσεις έχουν κυριαρχήσει αυτή τη συζήτηση. Νεολαία μπορεί να θεωρηθεί ένα στάδιο της ζωής μεταξύ εφηβείας και ενηλικίωσης ή ως μια κοινωνικά κατασκευασμένη ομάδα με τη δική της υπό-κουλτούρα, γεγονός που καθιστά δύσκολο να καθοριστεί ένα συγκρίσιμο εύρος ηλικίας μεταξύ των χωρών.
2. Δεύτερον, ο ορισμός της ανεργίας οδηγεί από μόνος του τη δυνατότητα να μην αντιπροσωπεύουν τον αριθμό των νέων ανθρώπων που έμειναν χωρίς δουλειά.

Όσοι δεν έχουν μια δουλειά και δεν αναζητούν ενεργά εργασία - πολλές φορές οι γυναίκες - θεωρούνται ανενεργά άτομα και επομένως αποκλείονται σε στατιστικές για την ανεργία. Η συμπερίληψή τους θα αυξήσει σημαντικά το ποσοστό ανεργίας (Χατζηχαρίτου, 2003).

2.3 ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Υπάρχουν πολλές και περίπλοκες αιτίες πίσω από την ανεργία των νέων. Μεταξύ αυτών, η ποιότητα και η συνάφεια της εκπαίδευσης, η άκαμπτη αγορά εργασίας και οι κανονισμοί, που με τη σειρά τους δημιουργούν μια κατάσταση βοήθειας και εξάρτησης.

2.3.1 Από την εκπαίδευση στην απασχόληση: την κρίση των δεξιοτήτων

Η ποιότητα και η συνάφεια της εκπαίδευσης θεωρείται συχνά ως η πρώτη αιτία της ανεργίας των νέων. Το 2010, σε 25 από τις 27 ανεπτυγμένες χώρες, το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας ήταν μεταξύ των ανθρώπων με πρωτοβάθμια εκπαίδευση ή κατώτερη. Ωστόσο, η υψηλή εκπαίδευση δεν εγγυάται μια αξιοπρεπή δουλειά. Για παράδειγμα, στην Τυνησία, το 40% των αποφοίτων πανεπιστημίου είναι άνεργοι έναντι 24% των μη πτυχιούχων. Αυτό επηρεάζει ιδιαίτερα τις μορφωμένες νέες γυναίκες. Για παράδειγμα, στην Τουρκία, το ποσοστό ανεργίας μεταξύ των πανεπιστημιακά μορφωμένων γυναικών είναι 3 φορές υψηλότερο από εκείνο των πανεπιστημιακά μορφωμένων ανδρών στο Ιράν, στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα είναι σχεδόν 3 φορές και στη Σαουδική Αραβία είναι 8 φορές υψηλότερο (Unemployment, 2015).

Πέρα από την ανάγκη να εξασφαλιστεί η πρόσβαση σε όλους, η εκπαίδευση δεν είναι επαρκώς προσαρμοσμένη στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, η οποία με τη σειρά της οδηγεί σε δύο συνέπειες: την αδυναμία για τους νέους να βρουν εργασία και την αδυναμία

για τους εργοδότες να προσλαμβάνουν άτομα με τις δεξιότητες που χρειάζονται. Σε συνδυασμό με την οικονομική κρίση και την έλλειψη επαρκούς δημιουργίας θέσεων εργασίας σε πολλές χώρες, υπάρχουν υψηλά ποσοστά ανεργίας σε όλο τον κόσμο και μια κρίση δεξιοτήτων. Οι έρευνες δείχνουν ότι το ήμισυ του συνόλου των επιχειρήσεων έχουν ανοικτές θέσεις εργασίας για τις οποίες αγωνίζονται να βρουν ανθρώπους με τα κατάλληλα προσόντα. Μια διεθνής έρευνα έδειξε ότι περισσότερο από το 55% των εργοδοτών παγκοσμίως πιστεύουν ότι υπάρχει «κρίση δεξιοτήτων», όπως μαρτυρούν επιχειρήσεις με μια αυξανόμενη αναντιστοιχία μεταξύ των δεξιοτήτων των μαθητών που λαμβάνουν από το εκπαιδευτικό σύστημα και εκείνων που απαιτούνται στο χώρο εργασίας. Για πολλές κυβερνήσεις, ένα βασικό ερώτημα είναι πώς μπορούν να γεφυρώσουν αυτό το χάσμα και να εξασφαλιστεί ότι οι νέοι είναι εξοπλισμένοι με τις δεξιότητες που οι εργοδότες αναζητούν (Unemployment, 2015).

2.3.2 Οι αγορές εργασίας και οι κανονισμοί

Οι πολιτικοί και οι θεσμοί της αγοράς εργασίας διαδραματίζουν έναν κρίσιμο ρόλο στην προώθηση της ζήτησης εργασίας και στην υποστήριξη της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία (Unemployment, 2015).

1. Πρώτον, το υψηλό επίπεδο των κανονισμών προστασίας της απασχόλησης είχε αρνητικές επιπτώσεις για τους εργαζομένους, με τις ρυθμίσεις αυτές να είναι πιο δύσκολες για τους εργοδότες.
2. Δεύτερον, η ανάπτυξη των προσωρινών μορφών εργασίας, όπως η πρακτική άσκηση, οι εποχικές θέσεις εργασίας και οι βραχυπρόθεσμες συμβάσεις έχουν αφήσει νέους εργαζομένους σε επισφαλείς καταστάσεις.

Επειδή οι θέσεις εργασίας τους είναι με προσωρινές συμβάσεις, είναι συχνά οι πρώτοι που θα απολυθούν όταν μια εταιρεία αποφασίσει μειώσεις προσωπικού. Σε αυτή την περίπτωση οι νέοι δεν λαμβάνουν αποζημιώσεις απόλυσης, επειδή εργάστηκαν μόνο για ένα μικρό χρονικό διάστημα. Ωστόσο, κάποιοι νέοι βρίσκουν εργασία μερικής απασχόλησης κατά τη διάρκεια της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλό σε χώρες όπως η Ιταλία, η Ισπανία και η Γαλλία, αλλά στις Ηνωμένες Πολιτείες σχεδόν το ένα τρίτο των φοιτητών συνδυάζουν την εκπαίδευση και την εργασία (Unemployment, 2015).

Προκειμένου να αντιμετωπίσουν την ανεργία οι νέοι, στρέφονται επίσης σε μη αμειβόμενη εργασία. Η νομιμότητα της πρακτικής άσκησης έχει αρχίσει να αμφισβητείται. Η

πρόθεση της άσκησης είναι να παρέχει πολύτιμη εργασιακή εμπειρία. Ωστόσο, πολλοί ασκούμενοι έχουν παραπονεθεί ότι πρόκειται απλώς για την εκτέλεση γενικών καθηκόντων σε μια εργασία, παρά για την εκμάθηση σημαντικών γνώσεων και δεξιοτήτων. Η πρακτική άσκηση, ωστόσο, φαίνεται να είναι η μόνη βιώσιμη εναλλακτική λύση για την εύρεση εργασίας για τα νέα άτομα (Unemployment, 2015).

2.3.3 Βοήθεια και εξάρτηση

Πολλές χώρες σε όλο τον κόσμο παρέχουν βοήθεια για τη στήριξη του εισοδήματος των ανέργων νέων στην αγορά εργασίας και στη βελτίωση των οικονομικών συνθηκών. Παρά το γεγονός ότι η υποστήριξη αυτή είναι στενά συνδεδεμένη με τις υποχρεώσεις όσον αφορά την ενεργό αναζήτηση εργασίας και την κατάρτιση, έχει οδηγήσει σε μια αναδυόμενη συζήτηση για το αν ή όχι δεν δημιουργεί εξάρτηση μεταξύ των νέων και έχει αρνητικές συνέπειες για αυτούς. Τον Σεπτέμβριο του 2014 ο Ντέιβιντ Κάμερον ανακοίνωσε ότι θα μειώσει τη στέγαση και την απασχόληση με οφέλη για νέους 18 έως 21 ετών κατά £ 3.000 έως £ 23.000, προκειμένου να μειωθεί η εξάρτηση από τη βοήθεια της κυβέρνησης και ο αναπροσανατολισμός των χρηματοδοτήσεων σε στοχευόμενα προγράμματα για την αύξηση των ευκαιριών μάθησης και κατάρτισης (Unemployment, 2015).

2.4 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΕΡΓΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Οι συνέπειες από την ανεργία των νέων είναι:

2.4.1 «Χαμένη» γενιά

Οι άνεργοι νέοι έχουν αποκαλεστεί «χαμένη γενιά», όχι μόνο λόγω της απώλειας της παραγωγικότητας, αλλά και λόγω της μεγάλης διάρκειας των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων της ανεργίας για τους ίδιους και τις οικογένειές τους. Η ανεργία αναμένεται να επηρεάσει τα κέρδη για περίπου 20 χρόνια. Επειδή οι άνεργοι νέοι δεν είναι σε θέση να δημιουργήσουν δεξιότητες ή εμπειρίες κατά τη διάρκεια των πρώτων ετών, αναμένεται μείωση του μισθού τους σε σύγκριση με όσους είχαν σταθερή εργασία ή με όσους ήταν άνεργοι ως ενήλικες. Η εκτεταμένη ανεργία των νέων οδηγεί επίσης σε κοινωνικά αποκλεισμένες γενιές και σε μεγάλο κίνδυνο για φτώχεια. Για παράδειγμα, στην Ισπανία σημειώθηκε αύξηση 18% στην εισοδηματική ανισότητα (Πιντέρης, 2013).

Οι επιπτώσεις αυτές επιδρούν στη νέα γενιά και στις οικογένειές τους. Οι νέοι σε πολλές χώρες τώρα ζουν με τους γονείς τους και αυτό συμβάλλει σε αυτό που ονομάζεται «σύνδρομο πλήρους φωλιάς». Το 2008, το 46% των νέων ηλικίας 18 έως 34 ετών στην Ευρωπαϊκή Ένωση έζησε με τουλάχιστον ένα γονέα. Στις περισσότερες χώρες η διαμονή στο σπίτι ήταν πιο πιθανό να συμβεί από άνεργους. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι στις οικογένειες που υπάρχει ένα άνεργο άτομο, τα άλλα μέλη της οικογένειας αρχίζουν να ψάχνουν για αποκατάσταση ή απασχόληση. Αυτό μπορεί μερικές φορές να πάρει τη μορφή της απασχόλησης στον τομέα της παραοικονομίας, όταν είναι απαραίτητο. Παράλληλα με την αλλαγή της κατάστασης της ζωής των νέων, η επιστροφή στο πατρικό καθώς και η δυσκολία εξεύρεσης ικανοποιητικής εργασίας οδηγούν σε κινδύνους για την ψυχική υγεία. Όντας άνεργος κάποιος για μεγάλο χρονικό διάστημα μειώνεται η ευτυχία του, και αποκτά άλλα θέματα ψυχικής υγείας. Οι άνεργοι νέοι αναφέρουν επίσης περισσότερη απομόνωση από την κοινότητά τους. Οι νέοι που δεν εργάζονται ούτε σπουδάζουν, δεν έχουν την ευκαιρία να μάθουν και να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους. Σταδιακά περιθωριοποιούνται από την αγορά εργασίας και με τη σειρά τους μπορεί να αναπτύξουν μια αντικοινωνική συμπεριφορά (Πιντέρης, 2013).

2.4.2 Πολιτική αναταραχή και αύξηση των δημοσίων δαπανών

Η αύξηση της πολιτικής αναταραχής και της αντικοινωνικής συμπεριφοράς στον κόσμο έχει πρόσφατα αποδοθεί στην ανεργία των νέων. Κατά τη διάρκεια του 2011 έγινε ένας βασικός παράγοντας των διαμαρτυριών σε όλο τον κόσμο. Μέσα σε δώδεκα μήνες, τέσσερα καθεστώτα (Τυνησία, Αίγυπτος, Λιβύη, Υεμένη) στον αραβικό κόσμο έπεσαν στον απόηχο των διαδηλώσεων που οδήγησαν οι νέοι. Ομοίως, οι ταραχές και οι διαμαρτυρίες βύθισαν μια σειρά από ευρωπαϊκές και βορειοαμερικανικές πόλεις (για παράδειγμα, Ισπανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο μεταξύ του 2008 και του 2011). Η έλλειψη της παραγωγικής εμπλοκής των νέων στην ευρύτερη κοινωνία, υπογράμμισε ότι τα υψηλά επίπεδα της ανεργίας και της υποαπασχόλησης, χρησιμεύει για το αίσθημα στέρησης του εκλογικού δικαιώματος (Πιντέρης, 2013).

Η ανεργία των νέων επίσης αυξάνει δραματικά τις δημόσιες δαπάνες κατά περιόδους που οι οικονομίες αγωνίζονται να παραμείνουν ανταγωνιστικές και αυξάνει τις κοινωνικές παροχές μαζί με τη γήρανση του πληθυσμού. Η ανεργία των νέων έχει άμεσες δαπάνες, όπως η αύξηση των πληρωμών, το χαμένο εισόδημα φορολογικών εσόδων και σπατάλη ικανότητας (Πιντέρης, 2013).

Η ανεργία των νέων έχει έμμεσες συνέπειες, μεταξύ των οποίων η μετανάστευση. Οι νέοι εγκαταλείπουν τις χώρες τους με την ελπίδα να βρουν αλλού εργασία. Αυτή η διαρροή εγκεφάλων έχει συμβάλει στην επιδείνωση της ανταγωνιστικότητας των χωρών, ιδιαίτερα στην Ευρώπη (Πιντέρης, 2013).

2.4.3 Η έλλειψη καινοτομίας

Η οικονομική κρίση έχει οδηγήσει σε συνολική μείωση της ανταγωνιστικότητας. Υπάρχει κίνδυνος απώλειας των ταλέντων και των δεξιοτήτων ενός μεγάλου ποσοστού των αποφοίτων πανεπιστημίου που είναι σε θέση να βρουν μια θέση εργασίας και να θέσουν τις γνώσεις και τις ικανότητές τους σε παραγωγή και στη συμβολή της οικονομικής ανάπτυξης. Οι νέοι εκτός από την αγορά εργασίας σημαίνει ότι στερούνται της αποκλίνουσας σκέψης, της δημιουργικότητας και της καινοτομίας φυσικά. Αυτή η νέα σκέψη είναι απαραίτητη για τους εργοδότες για να προωθήσουν νέα σχέδια και καινοτόμες ιδέες. Η καταπολέμηση της ανεργίας των νέων είναι, επομένως, το κλειδί για τη διατήρηση των οικονομικών επιδόσεων μιας χώρας (Πιντέρης, 2013).

2.5 ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΕΡΓΙΑ

Κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, η Ελλάδα προσπαθεί να βγει από το οικονομικό αδιέξοδο που βρίσκεται, διαψεύδοντας όσους μιλούν για ενδεχόμενη πτώχευση.

Η Ελλάδα στο παρελθόν ήταν μια χώρα η οποία είχε βρεθεί σε πληθώρα καταστάσεων οικονομικής κρίσης όπως καταστροφές και πολέμους.

Όπως είναι λογικό, μια οικονομική κρίση έχει πάρα πολλές συνέπειες σε πολλούς τομείς και ιδιαίτερα στον οικονομικό. Διάφοροι οικονομολόγοι αναφέρονται δικαιολογημένα στα οικονομικά προβλήματα της Ελλάδας. Αναλύοντας την υπάρχουσα κατάσταση προσπαθούν να βρουν τρόπους για την αποφυγή μιας πλήρους οικονομικής αποτυχίας της χώρας (Συλλογικό έργο, 2015).

Παρόλα αυτά, κανείς δεν κάνει λόγο για τις κοινωνικές επιπτώσεις που έχει η κρίση στους Έλληνες. Μια τέτοια αναφορά, αποτελεί αρμοδιότητα των κοινωνιολόγων.

Μελετώντας τις κοινωνικές επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης, παρατηρείται ότι η ανεργία αποτελεί τον τομέα που πλήττεται περισσότερο από τέτοιες καταστάσεις.

Εξαιτίας αυτής της νέας πολιτικής κατάστασης, χιλιάδες άνθρωποι πρόκειται να χάσουν τις δουλειές τους. Οι βασικές ανάγκες ανθρώπων με οικογένειες και παιδιά δεν μπορούν να καλυφθούν και να λυθούν τα βιοποριστικά τους προβλήματα.

Επίσης, χιλιάδες νέοι άνθρωποι με πτυχία και μη, αντιλαμβάνονται ότι δεν μπορούν να έχουν μια αξιοπρεπή ζωή, επειδή είναι δύσκολο να δουν τους κόπους τόσων χρόνων να ευοδώνονται τόσο σε επαγγελματικό όσο και πνευματικό επίπεδο.

Σύμφωνα με έρευνες, στο τέλος του 2011, η ανεργία έφτασε το 22% που αποτελεί ποσοστό ρεκόρ. Η μετανάστευση φαίνεται για αυτούς τους ανθρώπους η μόνη λύση, η οποία αποτελεί απόρροια του φαινομένου της ανεργίας καθώς και μία ακόμα μακροπρόθεσμη κοινωνική συνέπεια της οικονομικής κρίσης (Συλλογικό έργο, 2015).

Οι νέοι άνθρωποι προσπαθούν να πετύχουν τους στόχους τους και τα όνειρά τους σε άλλες χώρες του εξωτερικού εφόσον η Ελλάδα δεν προσφέρεται για μια τέτοια διαδικασία. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με έρευνες αυξήθηκε το ποσοστό των ανθρώπων που καταφεύγουν σε κοινωνικά δίκτυα φροντίδας, ώστε να καλύψουν τις βασικές τους ανάγκες.

Για παράδειγμα, οι Έλληνες που συμμετέχουν στα συσσίτια της εκκλησίας αποτελεί το 40%. Οι περισσότεροι από αυτούς είναι άνθρωποι οι οποίοι βρίσκονται κοντά στην ηλικία συνταξιοδότησης.

Ένα άλλο κομμάτι της κοινωνικής ζωής το οποίο επηρεάζεται εξαιτίας της οικονομικής ύφεσης είναι η εγκληματικότητα. Οι άνθρωποι για να καταφέρουν να εξασφαλίσουν τα προς το ζην θα προβούν ακόμα και σε εγκληματικές πράξεις, όπως κλοπές καθώς και ανθρωποκτονίες. Τέτοια γεγονότα σε μια κοινωνία αποδεικνύουν ότι καταρρέει το σύστημα αξιών και το σύστημα κοινωνικού ελέγχου αδυνατεί να ελέγξει την όλη κατάσταση (Καρασαββόγλου, Κατσορίδας, & Ιωακείμογλου, 2008).

Ένας άλλος τομέας, τον οποίο επηρεάζει η οικονομική ύφεση, είναι η σωματική, ψυχική και κοινωνική υγεία. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό υγείας, ως υγεία, ορίζεται όχι μόνο η απουσία νόσου αλλά και η κατάσταση της ψυχοκοινωνικής ευεξίας.

Ένα άλλο εξίσου σημαντικό κομμάτι το οποίο πλήττεται από την οικονομική κρίση είναι η συμπεριφορά των ανθρώπων. Με τη σκέψη της οικονομικής κρίσης, οι άνθρωποι νιώθουν άγχος, ανασφάλεια και φόβο για το τι μέλει γενέσθαι. Στη συνέχεια, νιώθουν θυμό για αυτούς που έφεραν τη χώρα σε μια τέτοια κατάσταση.

Προβλήματα προκαλούνται και στις διαπροσωπικές σχέσεις των ανθρώπων, όπως κοινωνικό αποκλεισμό, έριδες στο οικογενειακό περιβάλλον, δυσλειτουργικό χειρισμό

δύσκολων καταστάσεων όπως το άγχος, αρνητικές σκέψεις. Επίσης σε σοβαρές καταστάσεις μπορεί να προκληθεί κατάθλιψη καθώς και διάφορα σωματικά προβλήματα (αϋπνίες, σωματική ένταση) (Καρασαββόγλου, Κατσορίδας, & Ιωακείμογλου, 2008).

Το οικονομικό χρέος είναι ένας από τους ιδιαίτερα σημαντικούς παράγοντες που προδιαθέτουν σε κατάθλιψη. Τέλος, οι κακοί οικονομικοί δείκτες αντικατοπτρίζουν και την κακή υγεία, γι' αυτό η φτώχεια θεωρείται διεθνώς η πρώτη αιτία θανάτου.

Η θνησιμότητα αυξάνεται και αυτή, λόγω της οικονομικής κρίσης, οδηγώντας σε μία σημαντική αύξηση του ποσοστού των αυτοκτονιών, η οποία σχετίζεται πάντα με την αύξηση της ανεργίας. Έρευνες που έγιναν στην Ευρώπη, δείχνουν ότι η οικονομική ύφεση επηρεάζει τα ποσοστά θνησιμότητας και παρατηρήθηκε ότι για κάθε αύξηση 1% στην ανεργία υπάρχει αύξηση 0,8 % στις αυτοκτονίες.

Ο σύγχρονος άνθρωπος βασίζει τη ζωή και τη προσωπικότητα του πάνω στην εργασία και στην οικονομική του κατάσταση, επειδή η εργασία βοηθά κατά πολύ στη συγκρότηση της ταυτότητας του καθώς και της γενικότερης εικόνας του.

Τα προβλήματα στην εργασία, είναι υπεύθυνα για τις κοινωνικές επιπτώσεις που έχει η οικονομική κρίση στους ανθρώπους.

Κλείνοντας, είναι αξιοσημείωτο ότι η οικονομική κρίση πέρα από τα αρνητικά αποτελέσματα σε οικονομία και κοινωνία, αποτελεί και μια ευκαιρία για κοινωνική αλλαγή. Αποτελεί το έναυσμα για την αποδόμηση μιας σαθρής νοοτροπίας και συμπεριφοράς και την ανάδειξη μιας υγιούς συλλογικής συνείδησης, η οποία θα βοηθήσει να πάει μπροστά η κοινωνία και να προοδεύσει.

Τα λάθη του παρελθόντος, μπορούν βοηθήσουν ώστε να διαμορφωθούν άλλες νοοτροπίες, οι οποίες θα βοηθήσουν στη δημιουργία μιας καλύτερης κοινωνίας (Σαλοούρου, 2015).

Στη συνέχεια παρατίθενται κάποια ενδεικτικά ποσοστά ανεργίας, στις χώρες της ευρωζώνης που αποδεικνύουν τις τραγικές συνέπειες της οικονομικής κρίσης (Πίνακας 2.1 και Διάγραμμα 2.1).

Το ποσοστό της ανεργίας στην Ευρωζώνη ανήλθε τον Απρίλιο στο υψηλό 12,2%, καταγράφοντας άνοδο 0,1% σε μηνιαία βάση. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσε στην δημοσιότητα η Eurostat, η στατιστική υπηρεσία της ΕΕ, ο αριθμός των ανέργων στην ευρωζώνη αυξήθηκε κατά 95.000 και ανήλθε στα 19,4 εκατομμύρια, αριθμός κατά 1,64 εκατ. υψηλότερος σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Στον αριθμό αυτό συμπεριλαμβάνονται 3,6

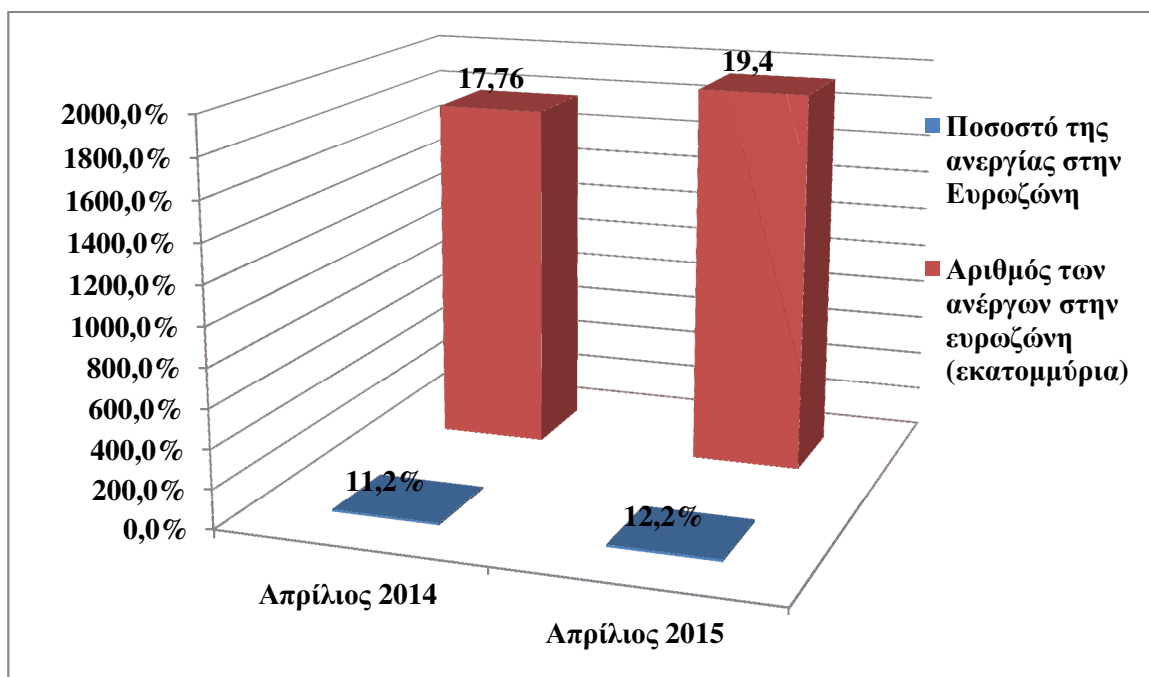

εκατ. πρόσωπα κάτω από 25 ετών, γεγονός που σημαίνει πως η ανεργία των νέων στην ευρωζώνη αυξήθηκε στο 24,4% (Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, 2015).

Πίνακας 2.1: Ποσοστό ανεργίας και ο αριθμός των ανέργων (σε εκατομμύρια) στην Ευρωζώνη.

	Ποσοστό της ανεργίας στην Ευρωζώνη	Αριθμός των ανέργων στην ευρωζώνη (εκατομμύρια)
Απρίλιος 2014	11,2%	17,76
Απρίλιος 2015	12,2%	19,4

Πηγή: (Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, 2015).

Διάγραμμα 2.1: Ποσοστό ανεργίας και ο αριθμός των ανέργων (σε εκατομμύρια) στην Ευρωζώνη.

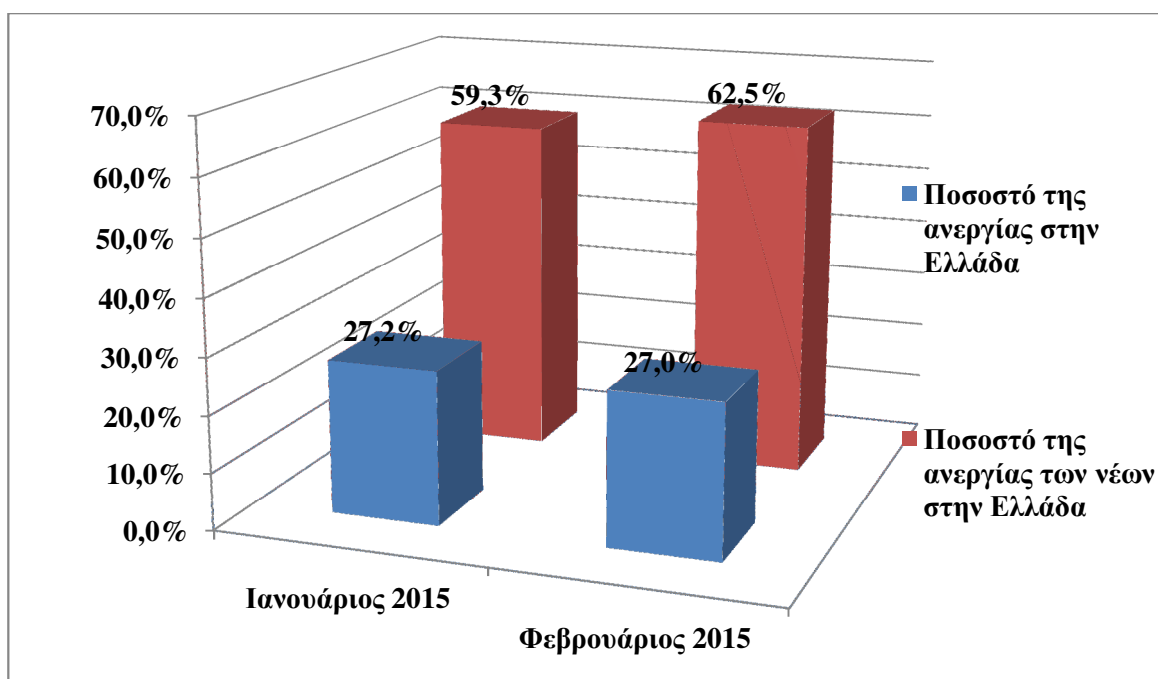
Πηγή: (Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, 2015).

Στην Ελλάδα, στο 27%, από 27,2% που ήταν τον Ιανουάριο, υποχώρησε οριακά το ποσοστό της ανεργίας τον Φεβρουάριο, ενώ στους νέους, το ποσοστό της ανεργίας εκτινάχθηκε στο 62,5%, έναντι 59,3% τον πρώτο μήνα του έτους (Πίνακας 2.2 και Διάγραμμα 2.2).

Πίνακας 2.2: Ποσοστό της ανεργίας αλλά και της ανεργίας των νέων στην Ελλάδα.

	Ποσοστό της ανεργίας στην Ελλάδα	Ποσοστό της ανεργίας των νέων στην Ελλάδα
Ιανουάριος 2015	27,2%	59,3%
Φεβρουάριος 2015	27,0%	62,5%

Πηγή: (Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, 2015).

Διάγραμμα 2.2: Ποσοστό της ανεργίας αλλά και της ανεργίας των νέων στην Ελλάδα.

Πηγή: (Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, 2015).

Οι χώρες που συνεχίζουν να πλήττονται περισσότερο είναι η Ελλάδα και η Ισπανία, με την Αθήνα να καταγράφει συνολικό ποσοστό ανεργίας 27% το Φεβρουάριο - αυτά είναι τα πιο πρόσφατα καταγεγραμμένα στοιχεία που επικαλείται η Eurostat- και την Μαδρίτη να καταγράφει ένα 26,8% τον Απρίλιο. Η ανεργία των νέων ανέρχεται στο 62,5% στην Ελλάδα και στο 56,4% στην Ισπανία. Στην Πορτογαλία, η οποία επίσης πλήττεται από την οικονομική κρίση, η ανεργία αυξήθηκε στο 17,8% (Unemployment. Related topics, 2015).

Επίσης, μέσα σε ένα χρόνο η κατάσταση έχει επιδεινωθεί σημαντικά στις θεωρούμενες πιο ευάλωτες χώρες-μέλη της ευρωζώνης, αυτές της λεγόμενης περιφέρειας. Για παράδειγμα, η ανεργία αυξήθηκε μέσα σε ένα χρόνο στην Ελλάδα από 21,9% στο 27%, από 11,2% σε 15,6% στην Κύπρο, από 24,4% σε 26,8% στην Ισπανία και από 15,4% σε 17,8% στην Πορτογαλία (Unemployment. Related topics, 2015).

Η Αυστρία, από την άλλη πλευρά έχει το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας, με 4,9% και την ακολουθεί η Γερμανία με 5,4%. Η ανεργία των νέων κάτω των 25 φθάνει το 8%, ενώ στη Γερμανία το ποσοστό είναι χαμηλότερο, στο 7,5%. Στο Λουξεμβούργο η ανεργία επίσης θεωρείται συγκριτικά από τις χαμηλότερες, καθώς φθάνει το 5,6% (Unemployment. Related topics, 2015).

Στη Γαλλία, η οποία μετά τη Γερμανία είναι η δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης, ο αριθμός των ανέργων αυξήθηκε σε επίπεδο που αποτελεί ιστορικό ρεκόρ τον Απρίλιο, ενώ στην Ιταλία ανήλθε στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων 36 ετών, με το 40% των νέων να μην έχει δουλειά (Unemployment. Related topics, 2015) (Unemployment. Related topics, 2015).

Στην ευρύτερη ΕΕ των 27 κρατών-μελών, το ποσοστό της ανεργίας αυξήθηκε στο 11% τον Απρίλιο με άλλα 104.000 πρόσωπα να εντάσσονται στους καταλόγους των ανέργων και το σύνολό τους να ανέρχεται σε 26,6 εκατομμύρια ανθρώπους (Unemployment. Related topics, 2015).

Σύμφωνα με χωριστή ανακοίνωση της Eurostat, όπως έδειξαν προκαταρκτικά στοιχεία, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης του πληθωρισμού στην ευρωζώνη αυξήθηκε κατά τι εκ νέου τον Μάιο, φθάνοντας το 1,4%. Τα κόστη της ενέργειας συνέχιζαν να πέφτουν (-0,2%) αλλά εξισορροπήθηκαν από τις αυξήσεις στις τιμές των τροφίμων και των υπηρεσιών (Κιουσόπουλος, 2015).

3 Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΟΝ ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΤΥΠΟ ΤΗΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Η Αιτωλοακαρνανία (επίσημη ονομασία: Νομός Αιτωλίας και Ακαρνανίας) είναι ένας από τους πενήντα ένα νομούς της Ελλάδας και βρίσκεται στο δυτικά της Ελλάδας. Το Μεσολόγγι θεωρείται η ιστορική της πρωτεύουσα, αλλά μεγαλύτερη πόλη και οικονομικό κέντρο είναι το Αγρίνιο. Άλλες σημαντικές πόλεις είναι η Ναύπακτος, το Αιτωλικό, η Αμφιλοχία, η Βόνιτσα, ο Αστακός και το Θέρμο. Από το 2004 η περιοχή είναι συνδεδεμένη με την Πελοπόννησο μέσω της Γέφυρας Ρίου-Αντιρρίου, ενώ συνεχίζει να λειτουργεί και η σύνδεση με το Πορθμείο (Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, 2015).

Περιβάλλεται από τους νομούς της Λευκάδας στα βορειοδυτικά, της Άρτας και της Πρέβεζας στα βόρεια, της Ευρυτανίας στα βορειοανατολικά, της Φωκίδας στα ανατολικά και της Αχαΐας στα νότια. Τα σημαντικότερα λιμάνια του νομού είναι τα λιμάνια του Αστακού, της Ναυπάκτου και της Αμφιλοχίας. Πρόκειται για το μεγαλύτερο νομό σε έκταση και έκτο σε πληθυσμό στην Ελλάδα. Μετά το πρόγραμμα Καλλικράτης αποτελείται από 7 Δήμους (Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, 2015).

Η οικονομία του νομού είναι κυρίως αγροτοκτηνοτροφική, με μεγάλη παραγωγή κυρίως στις νότιες περιοχές. Επίσης, είναι μια από τις κύριες καπνοπαραγωγικές περιοχές της χώρας, ενώ καλλιεργούνται ακόμα ρύζι, όσπρια, δημητριακά, ελιές. Νοτιοδυτικά λειτουργούν ιχθυοκαλλιέργειες ενώ στην περιοχή του Μεσολογγίου υπάρχουν και μεγάλες αλυκές. Όσον αφορά τον τομέα της κτηνοτροφίας κατέχει μια από τις υψηλότερες θέσεις στην εγχώρια παραγωγή χοιρινού κρέατος, ενώ υπάρχουν και σύγχρονες μονάδες στην περιοχή της Βόνιτσας και του Αστακού (Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, 2015).

Στις ορεινές περιοχές οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με την εκτροφή των αιγοπροβάτων με τον παραδοσιακό τρόπο, αφού έχει σταματήσει εντελώς η όποια αγροτική δραστηριότητα. Παραδείγματός χάριν, στην Ορεινή Ναυπακτία τα τελευταία χρόνια, λόγω των Ευρωπαϊκών επιχορηγήσεων αναπτύσσεται η εκτροφή βοοειδών ελευθέρως βοσκής (Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, 2015).

Παρακάτω παρουσιάζονται άρθρα σχετικά με:

- ✓ την καταπολέμηση/ αντιμετώπιση της ανεργίας
- ✓ την διαπίστωση της ανεργίας

✓ τα αποτελέσματα της ανεργίας

στον έντυπο τύπο της Αιτωλοακαρνανίας (εφημερίδα «ΑΙΧΜΗ» και «Παναιτωλική»), για τα έτη 2013 έως 2015.

3.1 ΑΡΘΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ/ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Η πρώτη κατηγορία τοπικής αρθρογραφίας εφημερίδων της Αιτωλοακαρνανίας πραγματεύεται την καταπολέμηση/ αντιμετώπιση της ανεργίας.

Το 1^ο άρθρο⁹ από την εφημερίδα ΑΙΧΜΗ, αναφέρεται σε μια σειρά προγραμμάτων του υπουργείου Εργασίας που αναμένεται να δώσουν «ανάσα» σε χιλιάδες ανέργους (Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ "Τέσσερα προγράμματα «ασπιρίνη» στην ανεργία", 2015).

Πιο συγκεκριμένα:

- Πρόγραμμα κοινωφελούς εργασίας: πρόκειται για 32 χιλιάδες θέσεις σε δήμους, με προτεραιότητα στους μακροχρόνια άνεργους, σε άτομα που ζουν σε νοικοκυριά χωρίς κανένα εργαζόμενο και ΑμεΑ.
- Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης: θα περιλαμβάνει ανακατανομή των πόρων, ώστε τα συγκεκριμένα προγράμματα να συνδέονται με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας.
- Πρόγραμμα επιδότησης 7.000 ανέργων αποφοίτων ΑΕΙ – ΤΕΙ: ο αριθμός των συμμετεχόντων θα συνδεθεί με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας και τις επόμενες μέρες θα βρεθεί στο «μικροσκόπιο».
- Επιταγή εισόδου σε ιδιωτικές επιχειρήσεις με στόχο την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας: πρόκειται για ένα ολοκληρωμένο πλέγμα με θεωρητική κατάρτιση των ωφελουμένων, πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα και υπηρεσία συμβουλευτικής καθοδήγησης σε όλη τη διάρκεια της πρακτικής (Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ "Τέσσερα προγράμματα «ασπιρίνη» στην ανεργία", 2015).

Είναι προφανές ότι η υλοποίηση των προγραμμάτων που παρατίθενται πιο πάνω θα είναι ευεργετική και θα ωφελήσει πολλούς από τους ανέργους της Αιτωλοακαρνανίας. Τα προγράμματα αυτά θα αναζωογονήσουν τους ανέργους και θα αναπτερώσουν το ηθικό τους.

---

⁹ 1^ο Παράρτημα.

Είναι ένας τρόπος, είτε να εργαστούν σε φυσιολογικές συνθήκες εργασίας, είτε να αποκτήσουν μια στοιχειώδη εργασιακή εμπειρία.

Επίσης, θα βοηθήσουν και την αγορά, αφού θα δοθούν τα κίνητρα για να κινηθεί και να αποκτήσει μια πιο αισιόδοξη εικόνα.

Το 2^ο άρθρο¹⁰ εφημερίδα ΑΙΧΜΗ, αναφέρεται στη μόνη διέξοδο όσον αφορά την ανεργία των νέων, η οποία είναι η στροφή στην αγροτική παραγωγή (Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ "Μοναδική διέξοδος για την ανεργία των νέων η στροφή στην αγροτική παραγωγή", 2014).

Πρόκειται για έναν αποτελεσματικό τρόπο, επειδή θα βοηθήσει τον νέο άνθρωπο να εισέλθει στον τομέα της αγροτικής παραγωγής, να έχει εισόδημα μέσα από αυτό, χτίζοντας έτσι το μέλλον του με αξιοπρέπεια.

Η στρατηγική των φορέων που είναι υπεύθυνοι γι' αυτό, έχει ως στόχο της την τόνωση της αγροτικής και κτηνοτροφικής παραγωγής, την ανταγωνιστικότητα και την πιστοποίηση των προϊόντων, τη σύνδεση του πρωτογενούς τομέα με την μεταποίηση και την ενίσχυση των εξαγωγών.

Προς αυτή την κατεύθυνση είναι και τα διάφορα προγράμματα που προσεγγίζουν την αγροτική οικονομία με νέο τρόπο.

Το άρθρο, τέλος, τονίζει ότι αντιλήψεις όπως η επιδοτούμενη γεωργία δεν αποδίδουν. Στόχος οφείλει να είναι η στήριξη της επιχειρηματικότητας, η καινοτομία, οι νέες ιδέες, ο σεβασμός στο περιβάλλον, τα ποιοτικά προϊόντα, η νέα καλλιεργητική κουλτούρα, η αντίληψη της αγοράς και των δικτύων πώλησης.

Από το παραπάνω άρθρο προκύπτει ότι είναι επιβεβλημένη η αλλαγή στον τρόπο παραγωγής και καλλιέργειας, καθώς αυτό θα δώσει μια νέα πνοή και ώθηση στους νέους που είναι άνεργοι. Οι νέοι αυτοί θα κάνουν τη διαφορά στην αγροτική οικονομία, εφόσον βέβαια λάβουν και την απαραίτητη στήριξη.

Σύμφωνα με το 3^ο άρθρο¹¹ (από την εφημερίδα ΑΙΧΜΗ) (Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ "Τα επαγγέλματα του μέλλοντος", 2014), αν και η ανεργία έχει αυξηθεί υπάρχει μια αδυναμία εξεύρεσης εξειδικευμένων στελεχών, κυρίως στον τομέα της τεχνολογίας. Η ανεργία αποτελεί τη μεγάλη πληγή των οικονομιών και των κοινωνιών που βιώνουν την κρίση, καθώς πλήττει τον παραγωγικό κορμό και πρωτίστως τους νέους.

---

¹⁰ 2^ο Παράρτημα.

¹¹ 3^ο Παράρτημα.

Το παράδοξο της τωρινής κρίσης, πάντως, ιδίως στις προηγμένες οικονομίες, είναι το ότι η υψηλή ανεργία συνδυάζεται με μια πρωτοφανή αδυναμία εξεύρεσης εξειδικευμένων στελεχών από επιχειρήσεις οι οποίες κόντρα στο ρεύμα επεκτείνονται.

Πρόκειται για ένα πρόβλημα της Ευρώπης συνολικά, με τους εργοδότες να εστιάζουν στην αναγκαιότητα ριζικής και άμεσης αλλαγής του εκπαιδευτικού συστήματος.

Οι μεγαλύτερες ελλείψεις παρουσιάζονται σε ειδικότητες που έχουν άμεση σχέση με τις φυσικές επιστήμες, την τεχνολογία, τη μηχανολογία και τα μαθηματικά.

Αποτέλεσμα είναι οι εργοδότες να δυσκολεύονται να βρουν εργαζομένους με τα απαραίτητα προσόντα, ενώ εντύπωση προκαλεί το γεγονός πως από την προσφορά εργασίας δεν λείπουν μόνο οι θεωρητικοί αλλά και οι εξειδικευμένοι τεχνικοί και τεχνίτες.

Ο λόγος είναι ότι δεν υπάρχει ακόμα η απαραίτητη στροφή της ανώτερης και ανώτατης παιδείας σε επαγγέλματα και ειδικεύσεις της σύγχρονης οικονομίας.

Αντιθέτως, οι επιχειρήσεις είναι αναγκασμένες να τρέχουν πίσω από τις εξελίξεις και προσπαθούν να καλύψουν τα κενά επιχειρώντας να καταρτίσουν το προσωπικό τους, αφού προηγουμένως το έχουν ήδη προσλάβει. Μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις δείχνουν διατεθειμένες να συνδράμουν τις εκάστοτε κυβερνήσεις ακόμα και υλικά -χρηματικά- ώστε να προωθήσουν νέες επιλογές καριέρας στους νέους φοιτητές και μαθητές.

Παρακάτω δίνεται μια λίστα επαγγελμάτων που έχουν όλα τα εχέγγυα και τις προοπτικές να προσφέρουν καριέρα και σταθερές θέσεις εργασίας για τις επόμενες δεκαετίες.

Αυτά είναι τα εξής:

- Μηχανικός Βιοϊατρικής (Biomedical Engineer): συνεργάζεται με κλασικούς γιατρούς και χρησιμοποιεί τις γνώσεις και την πείρα τους για να κατασκευάσει ή να εξελίξει σύγχρονα ιατρικά και παραϊατρικά μηχανήματα, να αναπτύξει νέες μεθόδους νοσηλείας ή ακόμα και νέους τρόπους χορήγησης φαρμάκων.
- Αναλυτής Συστημάτων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (Computer Systems Analyst): αν και δεν πρόκειται για ένα νέο επάγγελμα, ωστόσο η νέα τεχνολογία έχει αλλάξει ακόμα και το προφίλ του αναλυτή συστημάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών
- Καλλιτέχνης Πολυμέσων (Multimedia Artist): Όσο η τεχνολογία εξελίσσεται τόσο τα νέα Μέσα πρωταγωνιστούν στην επικοινωνία, την ψυχαγωγία, ακόμα και την εκπαίδευσή μας. Οι multimedia artists σχεδιάζουν νέα Μέσα, νέες σελίδες και sites στο Ιντερνέτ, αλλά και το εικαστικό περιβάλλον λειτουργίας της νέας γενιάς των ηλεκτρονικών μέσων μαζικής ενημέρωσης

- Αρχιτέκτονας Δικτύων (Network Architect): Η ειδικότητα ουσιαστικά περιγράφει τα στελέχη εκείνα που σχεδιάζουν και υλοποιούν συστήματα πληροφορικής και επικοινωνιών.
- Πληροφορικός Ψηφιακής Εικόνας: είναι μια ειδικότητα που χρειάζεται, καθώς ασχολείται και δραστηριοποιείται στον χώρο της επικοινωνίας ή της ψυχαγωγίας.

Όμως, θα υπάρχει πάντα ανάγκη για εξειδικευμένα στελέχη σε περισσότερα παραδοσιακά επαγγέλματα. Τέτοια επαγγέλματα είναι του οικονομολόγου, του φοροτεχνικού-λογιστή, του ορκωτού ελεγκτή, του ηλεκτρονικού ή/και του ηλεκτρολόγου.

Τέλος, υπάρχουν τα κλασικά επαγγέλματα που εν πολλοίς προϋποθέτουν χειρωνακτική εργασία, αλλά για δεκαετίες δεν τα προτιμούσαν οι νέοι. Μόλις τα τελευταία χρόνια ανακάμπτουν ως επιλογές καριέρας με αποτέλεσμα να μην έχει ακόμα κορεστεί η αγορά. Αυτά είναι τα επαγγέλματα του νοσηλευτή, του φυσιοθεραπευτή, του κομμωτή, του μάγειρα-ζαχαροπλάστη και του επιπλοποιού.

Από τα παραπάνω προκύπτει το συμπέρασμα ότι η ανεργία πλήττει ακόμα και προηγμένες οικονομίες, καθώς παρατηρείται αδυναμία εξεύρεσης εξειδικευμένων στελεχών, κυρίως στον τομέα της τεχνολογίας. Από την προσφορά εργασίας δεν λείπουν μόνο οι θεωρητικοί αλλά και οι εξειδικευμένοι τεχνικοί και τεχνίτες. Η έλλειψη αυτή οφείλεται στα ελλιπή προσόντα που είναι απαραίτητα, με αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις να πρέπει να καταρτίσουν τους εργαζομένους τους. Ωστόσο, φαίνεται να γίνεται ένα άνοιγμα σε νέα επαγγέλματα, τόσο καινοτόμα όσο και παραδοσιακά.

Το 4^ο άρθρο¹² της εφημερίδας ΑΙΧΜΗ, έχει ως στόχο την προβολή δράσεων που ξεπερνούν τα 600 εκατομμύρια ευρώ για την άμεση ανακούφιση εκείνων, που έχουν πληγεί έντονα από την κρίση (μακροχρόνια άνεργοι, άνεργοι-μέλη νοικοκυριών ανέργων, νέοι) (Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ "Δράσεις 600 εκατ. ευρώ για την καταπολέμηση της ανεργίας", 2014).

Οι ωφελούμενοι είναι όλων των ηλικιών και κυρίως νέοι που πλήττονται και από τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας.

Η δυσάρεστη αυτή κατάσταση αρχίζει να αποκλιμακώνεται. Οι λόγοι είναι η υλοποίηση ενός ισορροπημένου μίγματος πολιτικής περιλαμβάνει ριζικές μεταρρυθμίσεις στους θεσμούς της αγοράς εργασίας και της οικονομίας και η εφαρμογή άμεσων ενεργητικών μέτρων, που προστατεύουν το ανθρώπινο δυναμικό.

---

¹² 4^ο παράρτημα.

Η βελτίωση αυτή οφείλεται στα σύγχρονα ενεργητικά προγράμματα όπως: δράσεις επιδότησης της απασχόλησης αλλά και της μικροεπιχειρηματικότητας, start-ups, προγράμματα ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης, μαθητεία, προώθηση της κοινωνικής οικονομίας κλπ.

Εξίσου σημαντική, όμως, είναι και η ποιοτική διάσταση των παρεμβάσεων αυτών.

Δημιουργούνται μόνιμα συστήματα διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας – σε διασύνδεση με το πληροφοριακό σύστημα «Εργάνη» -αλλά και παρακολούθησης και αξιολόγησης των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (προγράμματα μαθητείας, πρακτική άσκηση, κοινωφελής εργασία).

Επίσης, αναδιαρθρώνεται ο ΟΑΕΔ, ενισχύοντας τον ενιαίο και δημόσιο χαρακτήρα του, αλλά και δίνοντας έμφαση στην εξωστρέφεια και τα δίκτυα συνεργασίας με επιμελητήρια, πανεπιστήμια, Δήμους και άλλους φορείς προώθησης της απασχόλησης.

Τέλος, γίνεται σύνδεση της εκπαίδευσης με την εργασία, αναβαθμίζοντας το θεσμό της μαθητείας στο πρότυπο του διττού συστήματος (dual system).

Το άρθρο κλείνει λέγοντας ότι οι αναγκαίες διαρθρωτικές αλλαγές με άμεση και ισχυρή επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο είναι η ανάταξη και αναζωογόνηση των εθνικών οικονομιών, ο εκσυγχρονισμός των παραγωγικών μοντέλων των κρατών μελών της Ε.Ε, η τόνωση της ανταγωνιστικότητας και η διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής.

Είναι προφανές ότι για να αντιμετωπιστεί δραστικά η ανεργία των νέων είναι απαραίτητες κάποιες κινήσεις προς αυτή την κατεύθυνση. Τέτοιες παρεμβάσεις είναι τα διάφορα προγράμματα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, αλλά και κατάρτισης των νέων.

Το 5^ο άρθρο¹³ της εφημερίδας Παναιτωλικής, αναφέρεται σε ένα πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, με σκοπό την δημιουργία 5.000 νέων θέσεων εξαρτημένης εργασίας πλήρους απασχόλησης (Παναιτωλική εφημερίδα "Παναιτωλική Ημερήσια εφημερίδα Αγρινίου Αιτωλοακαρνανίας", 2014).

Από το πρόγραμμα αυτό μπορούν να επωφεληθούν όλες οι επιχειρήσεις και γενικά οι εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, που ασκούν οικονομική δραστηριότητα και δεν έχουν προβεί, κατά τη διάρκεια του τριμήνου πριν την ημερομηνία της αίτησης

---

¹³ 5^ο παράρτημα.

(ημερολογιακά) για υπαγωγή στο πρόγραμμα, σε μείωση προσωπικού λόγω καταγγελίας σύμβασης εργασίας.

Οι ωφελούμενοι πρέπει να είναι άνεργοι που πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις.

Με την ύπαρξη τέτοιων προγραμμάτων γίνεται προσπάθεια να δοθούν κίνητρα και ευκαιρίες στους ανέργους, αλλά και να κινηθεί η αγορά αυξάνοντας την αγοραστική τους ικανότητα.

3.2 ΑΡΘΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Η δεύτερη κατηγορία τοπικής αρθρογραφίας εφημερίδων της Αιτωλοακαρνανίας πραγματεύεται την διαπίστωση της ανεργίας.

Στο συγκεκριμένο 6^ο άρθρο¹⁴ της εφημερίδας ΑΙΧΜΗ, καταγράφεται μια ανάλυση της έρευνας εργατικού δυναμικού της Εθνικής Συνομοσπονδίας Εμπόρων. Σύμφωνα με τη μελέτη αυτή είναι άκρως ανησυχητικό το φαινόμενο της συνεχιζόμενης υψηλής ανεργίας των νέων (ηλικίες 15-24), καθώς το 57,2% αυτών δεν καταφέρνει να εισέλθει στην αγορά εργασίας, ενώ οι μακροχρόνια άνεργοι αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία (71,0%) στο σύνολο των ανέργων (Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ "«Βόμβα» η ανεργία των νέων", 2013).

Επίσης, καταγράφεται υποχώρηση της αυτοαπασχόλησης και βελτίωση του αριθμού των εργοδοτών στο κλάδο του Εμπορίου.

Αν και η ετήσια μεταβολή της απασχόλησης στον κλάδο του εμπορίου εμφάνισε για ακόμη ένα τρίμηνο αρνητικό πρόσημο (-2,1%), είναι αξιοσημείωτο πως η συγκεκριμένη πτώση είναι μικρότερης έντασης από την αντίστοιχη στο σύνολο της οικονομίας (-2,8%).

Με βάση τη θέση στο επάγγελμα στο εμπόριο, θετική έκπληξη είναι η δυναμική ετήσια ενίσχυση του αριθμού των εργοδοτών (12,0%), όταν στο σύνολο της οικονομίας το αντίστοιχο μέγεθος εμφάνισε υποχώρηση της τάξεως του 5,8%.

Παρά την αύξηση του αριθμού των εργοδοτών, προβληματίζει ο συνεχώς μειούμενος αριθμός των αυτοαπασχολουμένων στο εμπόριο.

Όλα τα παραπάνω αποτελούν την αρχή βασικών διαρθρωτικών μεταβολών στο ελληνικό εμπόριο. Πρόκειται για ένα μοντέλο επικράτησης και λειτουργίας των μεγαλύτερων

---

¹⁴ 6^ο παράρτημα.

εμπορικών επιχειρήσεων- με αύξηση εργοδοτών και συγκράτηση της πτώσης της μισθωτής απασχόλησης- ενώ ταυτόχρονα ο αριθμός των αυτοαπασχολουμένων συνεχίζει με αμείωτο ρυθμό την έντονα πτωτική του πορεία.

Από την παραπάνω μελέτη διαφαίνεται αλλαγή στο ελληνικό εμπόριο με στόχο τη μείωση του ποσοστού ανεργίας, ειδικά των νέων. Τέλος, ενθαρρυντική είναι η αύξηση του αριθμού των εργοδοτών.

Το 7^ο άρθρο¹⁵ της εφημερίδας Παναιτωλική, αναφέρει στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας που αφορούν στην ανεργία που παρατηρείται στις χώρες της Ε.Ε. και της ευρωζώνης. Η Ελλάδα κατέχει τη θλιβερή πρώτη θέση, με τις Ισπανία και Κύπρο να ακολουθούν (Παναιτωλική εφημερίδα "Πρωταθλήτρια στην Ε.Ε. η Ελλάδα στην ανεργία", 2014). Αντίθετα, τα χαμηλότερα ποσοστά παρατηρούνται στις Αυστρία, Γερμανία και Λουξεμβούργο.

Επίσης, το πρόβλημα της ανεργίας είναι αυξημένο τόσο στις γυναίκες, όσο και στους νέους.

Η ανεργία, λοιπόν, είναι ένα φαινόμενο που δεν απασχολεί μόνο την Ελλάδα, αλλά και ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

3.3 ΑΡΘΡΑ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Η τρίτη κατηγορία τοπικής αρθρογραφίας εφημερίδων της Αιτωλοακαρνανίας πραγματεύεται τα αποτελέσματα της ανεργίας.

Το συγκεκριμένο 8^ο άρθρο¹⁶ της εφημερίδας Παναιτωλική, καταγγέλλει την επερχόμενη απόλυση 6.500 εργαζομένων, με αφορμή το κλείσιμο όλων των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης της Χώρας (Παναιτωλική εφημερίδα "'Στον δρόμο" 6.500 εργαζόμενοι", 2015).

Σε αντίδραση τα περιφερειακά στελέχη των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης της Χώρας ζητούν την παράταση της σύμβασής τους και τη γεφύρωσή της με το νέο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και ταυτόχρονα, τη μη αντικατάστασή τους από καινούριους συμβασιούχους.

---

¹⁵ 7^ο παράρτημα.

¹⁶ 8^ο παράρτημα.

Το πρόγραμμα αυτό έδωσε την ευκαιρία σε χιλιάδες νέους ολόκληρης της Ελλάδας, διαφόρων ειδικοτήτων και με πλούσια τυπικά προσόντα, να εργαστούν στα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης ως περιφερειακά στελέχη ή εκπαιδευτές, πολλοί εκ των οποίων για πρώτη φορά. Επιπλέον, είχαν αναλάβει την οργάνωση όλου του εγχειρήματος και τη σύσταση πάνω από 250 Κέντρων Δια Βίου Μάθησης, χωρίς καμία επιμόρφωση απ' το φορέα πρόσληψης.

Οι προσλήψεις έγιναν με αξιοκρατικές διαδικασίες και χωρίς την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, καθώς η χρηματοδότηση του προγράμματος, κατά ένα πολύ μεγάλο ποσοστό, είναι από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επίσης, κατάφεραν να εγκαταστήσουν στη συνείδηση και στην καρδιά των Ελλήνων την αγάπη για τη δια βίου μάθηση.

Σύμφωνα με το άρθρο, ζητούν να μην αντικατασταθούν και να μην απολυθούν οι μόνιμοι υπάλληλοι του Δημοσίου αλλά και οι συμβασιούχοι.

Είναι απαραίτητη η ύπαρξη ευκαιριών απασχόλησης μέσα στην οικονομική κρίση. Τέτοιες ευκαιρίες θα πρέπει να δίνονται στους ανθρώπους που εργάζονται για την Ελλάδα, από όποια θέση και αν την υπηρετούν.

Ο συντάκτης του 9^{ου} άρθρου¹⁷ αυτού της εφημερίδας Πανατωλική, κάνει λόγο για την κατάσταση της φτώχειας, η οποία έχει επιδεινωθεί στην Ελλάδα το 2013, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της τριμηνιαίας έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την κοινωνική κατάσταση και την απασχόληση στην ΕΕ (Πανατωλική εφημερίδα "Η Ελλάδα χώρα της φτώχειας και της ανεργίας", 2014).

Η κατάσταση αυτή οφείλεται στις μεταρρυθμίσεις των συστημάτων φορολογίας και κοινωνικών παροχών κατά την περίοδο 2012-2013, που οδήγησαν σε μείωση των εισοδημάτων για την πλειοψηφία των νοικοκυριών.

Επίσης, στην Ελλάδα την περίοδο 2008-2013 το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών μειώθηκε κατά 14,8%. Κατά κύριο λόγο οι μειώσεις, όπως εξηγεί η Επιτροπή, οφείλονται στις μεγάλες αυξήσεις σε φόρους, στις μειώσεις σε συντάξεις και στον περιορισμένο αντίκτυπο των δαπανών για την κοινωνική προστασία.

Εκτός από τη φτώχεια, 3,1 εκατ. νέους ηλικίας 15-24 ετών, στην ΕΕ, πλήττει η ανεργία. Λόγω της αύξησης των ανισοτήτων ελλοχεύει ο κίνδυνος η τρέχουσα εύθραυστη ανάκαμψη να μη βελτιώσει την κατάσταση πολλών ομάδων των πληθυσμού με χαμηλότερα εισοδήματα.

---

¹⁷ 9^ο παράρτημα.

Για τη βελτίωση αυτής της κατάστασης οι προσπάθειες πρέπει να επικεντρωθούν σε επενδύσεις στο ανθρώπινο δυναμικό, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που περιέχονται στη δέσμη μέτρων για τις κοινωνικές επενδύσεις και στη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις εγγυήσεις για τη νεολαία.

4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ορισμένες ειδήσεις εφημερίδων δημιουργούν το κοινωνικό κλίμα και ενδιαφέρον, κυριαρχούν στην επικαιρότητα και αποσπούν αμέσως την προσοχή του αναγνώστη. Σύμφωνα με έκθεση του IOBE (Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών) που δημοσιεύτηκε σε όλες της καθημερινές εφημερίδες πανελλαδικής εμβέλειας, η ανεργία στο τέλος του 2015, κατά το αισιόδοξο σενάριο θα φτάσει το 27,6%. Η αύξηση της ανεργίας, στην Ελλάδα και στο μεγαλύτερο μέρος της Ευρώπης, ειδικά των νέων, με ποσοστά πλειοψηφικά πλέον, που ξεπερνούν αρκετά το 50% στη χώρα μας και σε άλλες χώρες του Νότου, είναι κάτι που δεν αποτελεί συνταρακτική είδηση αλλά θλιβερή πραγματικότητα.

Μπορεί στις μέρες μας, με την βαθύτατη οικονομική κρίση που βιώνουμε, να δημιουργείται η έννοια του επιδόματος ανεργίας και για αυτοαπασχολούμενους ή ελεύθερους επαγγελματίες, αλλά η λέξη κατεξοχήν είναι συνδεδεμένη με τον μισθωτό εργαζόμενο.

Η διαχείριση της παρούσας οικονομικής κρίσης, πρέπει να ξεκινά από τον εναλλακτικό τρόπο επιβίωσης της εργατικής δύναμης, η οποία θα αποδώσει μέσω των πολιτικών μεταρρύθμισης προς καινοτόμες ενέργειες για την καταπολέμηση της ανεργίας. Για να πραγματοποιηθεί το παραπάνω θα πρέπει να αντισταθμιστούν οι μηχανισμοί της αγοράς και οι ανάγκες του κεφαλαίου.

Σύμφωνα με την βιβλιογραφική έρευνα που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της παρούσης πτυχιακής εργασίας «Η ανεργία των νέων: έρευνα στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας» διαπιστώθηκαν τα παρακάτω:

Ο ορισμός και η έννοια του όρου ανεργία είναι η εξής: «Ανεργία είναι η κατάσταση ενός ατόμου, κατά την οποία, ενώ είναι ικανό, πρόθυμο και διαθέσιμο να απασχοληθεί, δεν είναι δυνατόν να βρει εργασία. Η ανεργία συνδέεται με την έλλειψη της μισθωτής εργασίας και την έλλειψη ευκαιριών απασχόλησης του εργατικού δυναμικού».

Οι διάφορες μορφές ανεργίας είναι:

- Η κλασική ανεργία: υπάρχει όταν ο αριθμός των ατόμων που αναζητούν εργασία υπερβαίνει τον αριθμό των κενών θέσεων.
- Η ανεργία τριβής: Η ανεργία τριβής εμφανίζεται κατά τη διάρκεια της μετάβασης από τη μία θέση εργασίας στην άλλη. Είναι συνήθως μικρής διάρκειας και ακόμη και σε περιόδους πλήρους απασχόλησης, αναπόφευκτη.

- Δομική/διαρθρωτική ανεργία: οφείλεται στις αναντιστοιχίες μεταξύ προσφοράς και ζήτησης, καθώς κάποιοι κλάδοι (ή ειδικότητες ή γεωγραφικές περιοχές) έχουν αυξανόμενη ζήτηση και κάποιοι άλλοι πτωτική ζήτηση
- Κυκλική ανεργία: συμβαίνει όταν δεν υπάρχει αρκετή συνολική ζήτηση στην οικονομία, έτσι ώστε να παρέχει θέσεις εργασίας για τον καθένα που θέλει να εργαστεί.
- Κρυφή ανεργία: είναι η ανεργία των δυνητικών εργαζομένων που δεν αντικατοπτρίζεται στις επίσημες στατιστικές για την ανεργία, εξαιτίας του τρόπου που συλλέγονται τα στατιστικά στοιχεία.

Τα αίτια της ανεργίας είναι τα εξής:

- Ο ελλιπής επαγγελματικός προσανατολισμός των εφήβων
- Η αδυναμία σύνδεσης της αγοράς εργασίας με το χώρο της εκπαίδευσης
- Η εξέλιξη της τεχνολογίας
- Η μεγάλη οικονομική κρίση
- Η αδράνεια του ιδιωτικού επιχειρηματικού τομέα
- Η απουσία ανταγωνιστικής παραγωγής σε βιομηχανικά προϊόντα, αλλά και προϊόντα τεχνολογικής πρωτοπορίας
- Η μεταφορά της έδρας των παραγωγικών επιχειρήσεων
- Η εγκατάλειψη της υπαίθρου και των γεωργικών εργασιών
- Τα προγράμματα του κράτους χωρίς μακρόχρονη στόχευση
- Οι συχνά άσχημες συνθήκες εργασίας στον ιδιωτικό τομέα
- Η απουσία επαγγελματισμού και εργασιακού ήθους

Οι συνέπειες της ανεργίας σε ατομικό επίπεδο είναι οι εξής:

- ✓ Η οικονομική εξαθλίωση του ατόμου
- ✓ Η παρατεταμένη οικονομική εξάρτηση των νέων ανθρώπων από την οικογένειά τους
- ✓ Η αδυναμία του νέου να λάβει μian αυτόνομη θέση στην κοινωνία
- ✓ Οι εξαιρετικά επώδυνες συνέπειες στην ψυχολογία του ατόμου
- ✓ Τα αρνητικά συναισθήματα που βιώνει ο άνεργος
- ✓ Η μειονεξία που αισθάνεται ο άνεργος
- ✓ Η κατάσταση στασιμότητας του ατόμου
- ✓ Η κοινωνική απομόνωση

Οι συνέπειες του φαινομένου της ανεργίας σε κοινωνικό επίπεδο είναι οι εξής:

- ❖ Ο κίνδυνος της κοινωνικής συνοχής
- ❖ Η αυξημένη ανεργία
- ❖ Η οικονομική δυσπραγία των ανέργων που οδηγεί σε πτώση της κατανάλωσης προϊόντων και ζήτησης υπηρεσιών
- ❖ Η παρατεταμένη ανεργία
- ❖ Η μεγάλη πτώση στις εισφορές των ασφαλιστικών ταμείων
- ❖ Η οικονομική εκμετάλλευση των νέων
- ❖ Μια περίοδος πνευματικής, καλλιτεχνικής και επιστημονικής στασιμότητας

Το φαινόμενο της ανεργίας έχει και διαφορετικές κοινωνικές διαστάσεις, όπως η ανεργία των νέων η οποία είναι μια από τις πιο κρίσιμες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο κόσμος σήμερα. Οι νέοι αποτελούν σχεδόν το ήμισυ του παγκόσμιου πληθυσμού, ενώ οι άνεργοι αποτελούν το ένα τέταρτο του πληθυσμού.

Παρακάτω απαριθμούνται τα αίτια της ανεργίας των νέων:

- Η μετάβαση από την εκπαίδευση στην απασχόληση και την κρίση των δεξιοτήτων: Η ποιότητα και η συνάφεια της εκπαίδευσης θεωρείται συχνά ως η πρώτη αιτία της ανεργίας των νέων.
- Οι αγορές εργασίας και οι κανονισμοί: Οι πολιτικοί και οι θεσμοί της αγοράς εργασίας διαδραματίζουν έναν κρίσιμο ρόλο στην προώθηση της ζήτησης εργασίας και στην υποστήριξη της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία.
- Βοήθεια και εξάρτηση: Πολλές χώρες σε όλο τον κόσμο παρέχουν βοήθεια για τη στήριξη του εισοδήματος των ανέργων νέων στην αγορά εργασίας και στη βελτίωση των οικονομικών συνθηκών.

Οι συνέπειες από την ανεργία των νέων είναι οι εξής::

- «Χαμένη» γενιά: Οι άνεργοι νέοι έχουν αποκαλεστεί «χαμένη γενιά», όχι μόνο λόγω της απώλειας της παραγωγικότητας, αλλά και λόγω της μεγάλης διάρκειας των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων της ανεργίας για τους ίδιους και τις οικογένειές τους.
- Πολιτική αναταραχή και αύξηση των δημοσίων δαπανών: Η αύξηση της πολιτικής αναταραχής και της αντικοινωνικής συμπεριφοράς στον κόσμο έχει πρόσφατα αποδοθεί στην ανεργία των νέων.

- Η έλλειψη καινοτομίας: Η οικονομική κρίση έχει οδηγήσει σε συνολική μείωση της ανταγωνιστικότητας.

Τώρα θα πραγματοποιηθεί ανασκόπηση του θέματος της ανεργίας στον ημερήσιο τύπο της Αιτωλοακαρνανίας. Παρακάτω παρουσιάζονται άρθρα για την καταπολέμηση/ αντιμετώπιση της ανεργίας, άρθρα για την διαπίστωση της ανεργίας και τέλος άρθρα για τα αποτελέσματα της ανεργίας, στον έντυπο τύπο της Αιτωλοακαρνανίας (εφημερίδα «ΑΙΧΜΗ» και «Παναιτωλική»), για τα έτη 2013 έως 2015.

Η πρώτη κατηγορία τοπικής αρθρογραφίας εφημερίδων της Αιτωλοακαρνανίας πραγματεύεται την καταπολέμηση/ αντιμετώπιση της ανεργίας.

Το 1^ο άρθρο της έρευνας τα «Τέσσερα προγράμματα ‘ασπιρίνη’ στην ανεργία» από την εφημερίδα ΑΙΧΜΗ, αναφέρεται σε μια σειρά προγραμμάτων του υπουργείου Εργασίας που αναμένεται να δώσουν «ανάσα» σε χιλιάδες ανέργους. Είναι προφανές ότι η υλοποίηση των προγραμμάτων που παρατίθενται πιο πάνω θα είναι ευεργετική και θα ωφελήσει πολλούς από τους ανέργους της Αιτωλοακαρνανίας. Τα προγράμματα αυτά θα αναζωογονήσουν τους ανέργους και θα αναπτερώσουν το ηθικό τους. Είναι ένας τρόπος, είτε να εργαστούν σε φυσιολογικές συνθήκες εργασίας, είτε να αποκτήσουν μια στοιχειώδη εργασιακή εμπειρία. Επίσης, θα βοηθήσουν και την αγορά, αφού θα δοθούν τα κίνητρα για να κινηθεί και να αποκτήσει μια πιο αισιόδοξη εικόνα.

Το 2^ο άρθρο της έρευνας της εφημερίδας ΑΙΧΜΗ, αναφέρεται στη μόνη διέξοδο όσον αφορά την ανεργία των νέων, η οποία είναι η στροφή στην αγροτική παραγωγή. Από το παραπάνω άρθρο προκύπτει ότι είναι επιβεβλημένη η αλλαγή στον τρόπο παραγωγής και καλλιέργειας, καθώς αυτό θα δώσει μια νέα πνοή και ώθηση στους νέους που είναι άνεργοι. Οι νέοι αυτοί θα κάνουν τη διαφορά στην αγροτική οικονομία, εφόσον βέβαια λάβουν και την απαραίτητη στήριξη.

Σύμφωνα με το 3^ο άρθρο της έρευνας (από την εφημερίδα ΑΙΧΜΗ), αν και η ανεργία έχει αυξηθεί υπάρχει μια αδυναμία εξεύρεσης εξειδικευμένων στελεχών, κυρίως στον τομέα της τεχνολογίας. Η ανεργία αποτελεί τη μεγάλη πληγή των οικονομιών και των κοινωνιών που βιώνουν την κρίση, καθώς πλήττει τον παραγωγικό κορμό και πρωτίστως τους νέους. Από τα παραπάνω προκύπτει το συμπέρασμα ότι η ανεργία πλήττει ακόμα και προηγμένες οικονομίες, καθώς παρατηρείται αδυναμία εξεύρεσης εξειδικευμένων στελεχών, κυρίως στον τομέα της τεχνολογίας. Από την προσφορά εργασίας δεν λείπουν μόνο οι θεωρητικοί αλλά και οι εξειδικευμένοι τεχνικοί και τεχνίτες. Η έλλειψη αυτή οφείλεται στα

ελλιπή προσόντα που είναι απαραίτητα, με αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις να πρέπει να καταρτίσουν τους εργαζομένους τους. Ωστόσο, φαίνεται να γίνεται ένα άνοιγμα σε νέα επαγγέλματα, τόσο καινοτόμα όσο και παραδοσιακά.

Το 4^ο άρθρο της έρευνας της εφημερίδας ΑΙΧΜΗ, έχει ως στόχο την προβολή δράσεων που ξεπερνούν τα 600 εκατομμύρια ευρώ για την άμεση ανακούφιση εκείνων, που έχουν πληγεί έντονα από την κρίση (μακροχρόνια άνεργοι, άνεργοι-μέλη νοικοκυριών ανέργων, νέοι). Είναι προφανές ότι για να αντιμετωπιστεί δραστικά η ανεργία των νέων είναι απαραίτητες κάποιες κινήσεις προς αυτή την κατεύθυνση. Τέτοιες παρεμβάσεις είναι τα διάφορα προγράμματα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, αλλά και κατάρτισης των νέων.

Το 5^ο άρθρο της έρευνας της εφημερίδας Παναιτωλικής, αναφέρεται σε ένα πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, με σκοπό την δημιουργία 5.000 νέων θέσεων εξαρτημένης εργασίας πλήρους απασχόλησης. Από το πρόγραμμα αυτό μπορούν να επωφεληθούν όλες οι επιχειρήσεις και γενικά οι εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, που ασκούν οικονομική δραστηριότητα και δεν έχουν προβεί, κατά τη διάρκεια του τριμήνου πριν την ημερομηνία της αίτησης (ημερολογιακά) για υπαγωγή στο πρόγραμμα, σε μείωση προσωπικού λόγω καταγγελίας σύμβασης εργασίας. Οι ωφελούμενοι πρέπει να είναι άνεργοι που πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις. Με την ύπαρξη τέτοιων προγραμμάτων γίνεται προσπάθεια να δοθούν κίνητρα και ευκαιρίες στους ανέργους, αλλά και να κινηθεί η αγορά αυξάνοντας την αγοραστική τους ικανότητα.

Η δεύτερη κατηγορία τοπικής αρθρογραφίας εφημερίδων της Αιτωλοακαρνανίας πραγματεύεται την διαπίστωση της ανεργίας.

Στο συγκεκριμένο 6^ο άρθρο της έρευνας της εφημερίδας ΑΙΧΜΗ, καταγράφεται μια ανάλυση της έρευνας εργατικού δυναμικού της Εθνικής Συνομοσπονδίας Εμπόρων. Σύμφωνα με τη μελέτη αυτή είναι άκρως ανησυχητικό το φαινόμενο της συνεχιζόμενης υψηλής ανεργίας των νέων (ηλικίες 15-24), καθώς το 57,2% αυτών δεν καταφέρνει να εισέλθει στην αγορά εργασίας, ενώ οι μακροχρόνια άνεργοι αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία (71,0%) στο σύνολο των ανέργων. Από την παραπάνω μελέτη διαφαίνεται αλλαγή στο ελληνικό εμπόριο με στόχο τη μείωση του ποσοστού ανεργίας, ειδικά των νέων. Τέλος, ενθαρρυντική είναι η αύξηση του αριθμού των εργοδοτών.

Το 7^ο άρθρο της έρευνας της εφημερίδας Παναιτωλική, αναφέρει στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας που αφορούν στην ανεργία που παρατηρείται στις

χώρες της Ε.Ε. και της ευρωζώνης. Η Ελλάδα κατέχει τη θλιβερή πρώτη θέση, με τις Ισπανία και Κύπρο να ακολουθούν. Αντίθετα, τα χαμηλότερα ποσοστά παρατηρούνται στις Αυστρία, Γερμανία και Λουξεμβούργο. Επίσης, το πρόβλημα της ανεργίας είναι αυξημένο τόσο στις γυναίκες, όσο και στους νέους. Η ανεργία, λοιπόν, είναι ένα φαινόμενο που δεν απασχολεί μόνο την Ελλάδα, αλλά και ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η τρίτη κατηγορία τοπικής αρθρογραφίας εφημερίδων της Αιτωλοακαρνανίας πραγματεύεται τα αποτελέσματα της ανεργίας.

Το συγκεκριμένο 8^ο άρθρο της έρευνας της εφημερίδας Παναιτωλική, καταγγέλλει την επερχόμενη απόλυση 6.500 εργαζομένων, με αφορμή το κλείσιμο όλων των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης της Χώρας. Σύμφωνα με το άρθρο, ζητούν να μην αντικατασταθούν και να μην απολυθούν οι μόνιμοι υπάλληλοι του Δημοσίου αλλά και οι συμβασιούχοι. Είναι απαραίτητη η ύπαρξη ευκαιριών απασχόλησης μέσα στην οικονομική κρίση. Τέτοιες ευκαιρίες θα πρέπει να δίνονται στους ανθρώπους που εργάζονται για την Ελλάδα, από όποια θέση και αν την υπηρετούν.

Ο συντάκτης του 9^{ου} άρθρου της έρευνας της εφημερίδας Παναιτωλική, κάνει λόγο για την κατάσταση της φτώχειας, η οποία έχει επιδεινωθεί στην Ελλάδα το 2013, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της τριμηνιαίας έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την κοινωνική κατάσταση και την απασχόληση στην ΕΕ. Για τη βελτίωση αυτής της κατάστασης οι προσπάθειες πρέπει να επικεντρωθούν σε επενδύσεις στο ανθρώπινο δυναμικό, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που περιέχονται στη δέσμη μέτρων για τις κοινωνικές επενδύσεις και στη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις εγγυήσεις για τη νεολαία. Σύμφωνα με τα παραπάνω οι στρατηγικές για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων και της υποαπασχόλησης μπορούν να ταξινομηθούν με τους όρους πρόληψη, αποκατάσταση και επανένταξη. Για παράδειγμα, υπάρχουν όλο και περισσότερες ενδείξεις, σε ορισμένες χώρες, διαρθρωτικών αδυναμιών στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης όπου κρίνονται αναγκαίες οι πιο συντονισμένες προσπάθειες για την αντιμετώπισή τους συνήθως μέσω των εθνικών ή περιφερειακών πλαισίων και των τοπικών δομών που έχουν μεγαλύτερη αυτονομία και ελευθερία να επιλέξουν ένα κατάλληλο μείγμα πολιτικής. Η μετατόπιση και η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων μεταξύ δημόσιου, ιδιωτικού και εθελοντικού/κοινοτικού τομέα έχει επίσης αντίκτυπο στην αναγνώριση και προώθηση των ευκαιριών για τη νεολαία.

Είναι προφανές πως τα παραπάνω άρθρα δεν επιλύουν το πρόβλημα, μα δεν είναι και αυτός ο σκοπός τους. Σημασία έχει η σωστή ενημέρωση των πολιτών για την ύπαρξη του

προβλήματος έτσι ώστε να θεωρούν επιτακτική την ανάγκη διαφόρων πράξεων από την πολιτεία, με στόχο την διευθέτηση του σοβαρού προβλήματος της ανεργίας των νέων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

Δεδουσόπουλος, Α. (2000). *Θεωρίες της ανεργίας* (Α' εκδ.). Αθήνα: Τυπωθήτω.

Κακλαμάνη, Σ., Καρακιουλάφη, Χ., Τσιώλης, Γ., Σπυριδάκης, Μ., & Κάτσας, Γ. (2013). *Ανεργία και εργασιακή ανασφάλεια* (Α' εκδ.). Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Καρασαββόγλου, Γ. Α., Κατσορίδας, Δ. Α., & Ιωακείμογλου, Η. (2008). *Ανεργία. Μύθοι και πραγματικότητα* (3 εκδ.). Αθήνα: Εναλλακτικές Εκδόσεις.

Πιντέρης, Γ. (2013). *Αντιμετωπίζοντας την ανεργία* (Α' εκδ.). Αθήνα: Ιβίσκος.

Συλλογικό έργο. (2015). *Το βίωμα της ανεργίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση .

Χατζηχαρίτου, Ε. Δ. (2003). *Εργασιακές σχέσεις και εργατικό δίκαιο*. Αθήνα: Μπένου Γ.

Ξενόγλωσση

Warr, P. (1987). *Work, unemployment, and mental health*. New York: Oxford University Press.

Ιστοσελίδες

OECD360 Ελλάδα. (2015, 4 20). Ανάκτηση από Organisation for Economic Co-operation and Development: http://www.oecd360.org/greece?utm_campaign=oe.cd360launch&utm_medium=popup&utm_source=oe.cdorg

Unemployment. (2015, 4 20). Ανάκτηση από Organisation for Economic Co-operation and Development: <https://data.oecd.org/unemp/harmonised-unemployment-rate-hur.htm>

Unemployment. Related topics. (2015, 7 15). Ανάκτηση από OECD: <https://data.oecd.org/unemp/harmonised-unemployment-rate-hur.htm>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2015, 9 1). Ανάκτηση από Ευρωπαϊκή Επιτροπή:
http://ec.europa.eu/greece/news/2015/20150505_earines_oikonomikes_provlepseis_el.htm

Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ "«Βόμβα» η ανεργία των νέων". (2013, 12 28). «*Βόμβα*» η ανεργία των νέων. Ανάκτηση από Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ: http://www.aixmi-news.gr/index.php?option=com_k2&view=item&id=20565:vomva-i-anergia-ton-neon&Itemid=57

Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ "Δράσεις 600 εκατ. ευρώ για την καταπολέμηση της ανεργίας". (2014, 10 9). *Δράσεις 600 εκατ. ευρώ για την καταπολέμηση της ανεργίας*. (tovima.gr) Ανάκτηση από Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ: http://www.aixmi-news.gr/index.php?option=com_k2&view=item&id=29299:γ-βρούτσης-δράσεις-600-εκατ-ευρώ-για-την-καταπολέμηση-της-ανεργίας&Itemid=57

Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ "Μοναδική διέξοδος για την ανεργία των νέων η στροφή στην αγροτική παραγωγή". (2014, 3 5). *Μοναδική διέξοδος για την ανεργία των νέων η στροφή στην αγροτική παραγωγή*. Ανάκτηση από Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ: http://www.aixmi-news.gr/index.php?option=com_k2&view=item&id=22440:απ-κατσιφάρας-μοναδική-διέξοδος-για-την-ανεργία-των-νέων-η-στροφή-στην-αγροτική-παραγωγή

Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ "Τα επαγγέλματα του μέλλοντος". (2014, 8 19). *Τα επαγγέλματα του μέλλοντος*. (aftodioikisi.gr) Ανάκτηση από Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ: http://www.aixmi-news.gr/index.php?option=com_k2&view=item&id=27695:τα-επαγγέλματα-του-μέλλοντος&Itemid=57

Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ "Τέσσερα προγράμματα «ασπρίνη» στην ανεργία". (2015, 3 23). *Τέσσερα προγράμματα «ασπρίνη» στην ανεργία*. Ανάκτηση από Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ: http://www.aixmi-news.gr/index.php?option=com_k2&view=item&id=34354:τέσσερα-προγράμματα-«ασπρίνη»-στην-ανεργία&Itemid=57

Κιουσόπουλος, Ν. (2015, 1 8). *Eurostat: Αρνητική πρωτιά της Ελλάδας στην ανεργία*. Ανάκτηση από Η καθημερινή: <http://www.kathimerini.gr/798525/article/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/eurostat-arnhtikh-prwtia-ths-elladas-sthn-anergia>

Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού. (2015). *ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑ ΜΗΝΑ*. Ανάκτηση από Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού: http://www.οaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=726:2012-06-22-09-30-54&catid=95:2012-06-22-09-10-03&Itemid=747&lang=el

Παναιτωλική εφημερίδα "'Στον δρόμο" 6.500 εργαζόμενοι". (2015, 5 13). *"Στον δρόμο" 6.500 εργαζόμενοι*. Ανάκτηση από Παναιτωλική Ημερήσια εφημερίδα Αγρινίου Αιτωλοακαρνανίας: http://www.panaitoliki.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=25613:q-q-6500-&catid=68:2012-11-01-10-53-54&Itemid=127

Παναιτωλική εφημερίδα "Η Ελλάδα χώρα της φτώχειας και της ανεργίας". (2014, 3 31). *Η Ελλάδα χώρα της φτώχειας και της ανεργίας*. (newsbomb.gr) Ανάκτηση από Παναιτωλική Ημερήσια εφημερίδα Αγρινίου Αιτωλοακαρνανίας: http://www.panaitoliki.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=22227:2014-03-31-19-22-52&catid=31:2008-11-05-17-24-06&Itemid=30

Παναιτωλική εφημερίδα "Παναιτωλική Ημερήσια εφημερίδα Αγρινίου Αιτωλοακαρνανίας". (2014, 10 6). *Πρόγραμμα επιχορήγησης για πρήσληψη 5000 Ανέργων*. Ανάκτηση από Παναιτωλική Ημερήσια εφημερίδα Αγρινίου Αιτωλοακαρνανίας: http://www.panaitoliki.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=23801:--5000-&catid=44:2008-11-05-17-04-40&Itemid=60

Παναιτωλική εφημερίδα "Πρωταθλήτρια στην Ε.Ε. η Ελλάδα στην ανεργία". (2014, 5 3). *Πρωταθλήτρια στην Ε.Ε. η Ελλάδα στην ανεργία*. Ανάκτηση από Παναιτωλική Ημερήσια εφημερίδα Αγρινίου Αιτωλοακαρνανίας: http://www.panaitoliki.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=22596:2014-05-03-14-11-33&catid=31:2008-11-05-17-24-06&Itemid=30

Παναιτωλική εφημερίδα: "Πρόγραμμα επιχορήγησης για πρήσληψη 5000 Ανέργων". (2014, 10 6). *Πρόγραμμα επιχορήγησης για πρήσληψη 5000 Ανέργων*. Ανάκτηση από Παναιτωλική Ημερήσια εφημερίδα Αγρινίου Αιτωλοακαρνανίας: http://www.panaitoliki.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=23801:--5000-&catid=44:2008-11-05-17-04-40&Itemid=60

Παναιτωλική εφημερίδα: "'Στον δρόμο' 6.500 εργαζόμενοι". (2015, 5 13). *"Στον δρόμο" 6.500 εργαζόμενοι*. Ανάκτηση από Παναιτωλική Ημερήσια εφημερίδα Αγρινίου

Αιτωλοακαρνανίας:

http://www.panaitoliki.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=25613:q-q-6500-&catid=68:2012-11-01-10-53-54&Itemid=127

Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. (2015). *ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ*. Ανάκτηση από Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας: <http://www.pde.org.gr/aitnia/Default.aspx?id=189>

Σαλοούρου, Ρ. (2015, 6 7). *Εφιαλτικά υψηλά παραμένει το ποσοστό της ανεργίας*. Ανάκτηση από Η Καθημερινή: <http://www.kathimerini.gr/798149/article/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/efialtika-yyhla-paramenei-to-pososto-ths-anergias>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

1ο.Παράρτημα: «Τέσσερα προγράμματα «ασπιρίνη» στην ανεργία»

Σε τελική φάση βρίσκεται υλοποίηση μιας σειράς προγραμμάτων του υπουργείου Εργασίας που αναμένεται να δώσουν «ανάσα» σε χιλιάδες ανέργους.

Συγκεκριμένα:

Πρόγραμμα κοινωφελούς εργασίας: Τις επόμενες μέρες θα βγει η προκήρυξη για 32 χιλιάδες θέσεις σε δήμους. Το καθαρό ποσό που θα λάβουν οι άνεργοι είναι στα 495,25 ευρώ τον μήνα για ωφελούμενους άνω των 25 ετών και 431,75 για νέους κάτω των 25 ετών. Προτεραιότητα δίνεται σε μακροχρόνια άνεργους, σε άτομα που ζουν σε νοικοκυριά χωρίς κανένα εργαζόμενο και ΑμεΑ.

Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης: Επιχειρείται ένα γενικό «λίφτινγκ» που θα περιλαμβάνει και ανακατανομή των πόρων, ώστε τα συγκεκριμένα προγράμματα να συνδέονται με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Πρόγραμμα επιδότησης 7.000 ανέργων αποφοίτων ΑΕΙ – ΤΕΙ: Μελετώνται τροποποιήσεις πριν αρχίσει επισήμως η υλοποίησή του. Δεν θα υπάρξουν αλλαγές ως προς τον αριθμό των συμμετεχόντων αλλά και αυτό θα συνδεθεί με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας και τις επόμενες μέρες θα βρεθεί στο «μικροσκόπιο».

Επιταγή εισόδου σε ιδιωτικές επιχειρήσεις με στόχο την απόκτηση εργασιακή εμπειρίας: Τα σχετικά προγράμματα είναι σε φάση υλοποίησης και συνεχίζονται κανονικά. Οι συγκεκριμένες δράσεις περιλαμβάνουν ένα ολοκληρωμένο πλέγμα με θεωρητική κατάρτιση των ωφελουμένων, πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα και υπηρεσία συμβουλευτικής καθοδήγησης σε όλη τη διάρκεια της πρακτικής (Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ "Τέσσερα προγράμματα «ασπιρίνη» στην ανεργία", 2015).

2ο.Παράρτημα: «Μοναδική διέξοδος για την ανεργία των νέων η στροφή στην αγροτική παραγωγή»

«Μοναδική διέξοδος για την ανεργία των νέων η στροφή στην αγροτική παραγωγή» σύμφωνα με τον Απ. Κατσιφάρα.

«Η στροφή στην αγροτική παραγωγή είναι η μοναδική διέξοδος για να απαντήσουμε στην ανεργία που αποτελεί βόμβα στα θεμέλια της κοινωνίας και ιδίως στην ανεργία των νέων που έχει κρούσει εδώ και αρκετό καιρό τον κώδωνα του κινδύνου. Θα πρέπει να στηρίξουμε τον νέο άνθρωπο να εισέλθει στον τομέα της αγροτικής παραγωγής, να έχει εισόδημα μέσα από αυτό, χτίζοντας έτσι το μέλλον του με αξιοπρέπεια».

Αυτό επεσήμανε ο Περιφερειάρχης Δυτικής Ελλάδας Απόστολος Κατσιφάρας κατά τη διάρκεια του χαιρετισμού που απηύθυνε στην ημερίδα που διοργανώθηκε από την Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων Δυτικής Ελλάδας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου σε συνεργασία με την Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, στην αίθουσα του πρώην κτιρίου ΕΛΚΕΠΑ, με θέμα «2η Πρόσκληση του Προγράμματος Εγκατάστασης Νέων Αγροτών – Γεωργική Επιχειρηματικότητα».

Ο κ. Κατσιφάρας κατά την ομιλία του αναφέρθηκε στα βασικά στοιχεία της στρατηγικής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για την στήριξη της αγροτικής παραγωγής που ξεδιπλώνονται πλέον, με στόχο την τόνωση της αγροτικής και κτηνοτροφικής παραγωγής, την ανταγωνιστικότητα και την πιστοποίηση των προϊόντων, τη σύνδεση του πρωτογενούς τομέα με την μεταποίηση και την ενίσχυση των εξαγωγών. Τα στοιχεία αυτά είναι το α) Καλλιεργητικό Πλάνο που αποτελεί το βασικό εργαλείο του αγρότη και ιδίως του νέου με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας να είναι η πρώτη Περιφέρεια που έχει ολοκληρωμένο πλαίσιο που βασίζεται στο μικροκλίμα, την κουλτούρα, την ιστορία μιας περιοχής και τη βιωσιμότητα μιας καλλιέργειας, β) η Αγροδιατροφική Σύμπραξη, γ) η Συμβολαιακή Γεωργία και δ) το Ηλεκτρονικό Καλάθι Αγροτικών Προϊόντων.

«Ήδη ‘τρέχουν’ πολλά προγράμματα και τώρα είναι η κατάλληλη συγκυρία, με την εμπειρία που διαθέτουμε να δούμε και να διορθώσουμε παλιές παθογένειες, να προχωρήσουμε πιο γρήγορα τα προγράμματα, γιατί η κοινωνία μας δεν αντέχει άλλο, ο νέος να είναι άνεργος. Έχουμε συμφωνήσει όλοι δημοσίως, ότι η ανάπτυξη θα έρθει από την αναγέννηση, αναδιάρθρωση και ανασυγκρότηση της αγροτικής οικονομίας. Αυτό σημαίνει

πως πρέπει να κάνουμε στροφή στην ύπαιθρο, με νέα προσέγγιση στην αγροτική οικονομία και αυτά τα προγράμματα των νέων αγροτών, αποτελούν τρόπο ώστε να γίνει η νέα τομή στην ανάπτυξη της υπαίθρου και στην ένταξή του νέου ανθρώπου στον κοινωνικό ιστό» υπογράμμισε ο Περιφερειάρχης Δυτικής Ελλάδας συμπληρώνοντας: «Αυτή τη στιγμή έχουμε μπροστά μας και τη νέα Προγραμματική Περίοδο, που είναι μια μεγάλη πρόκληση. Με βάση τα δεδομένα που έχουμε το 35% των πόρων θα διαχειριστεί από τις Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές κάθε Περιφέρειας. Θέλουμε να στηρίξουμε το νέο άνθρωπο να μπει στην παραγωγική διαδικασία και θα το κάνουμε, καθώς αυτοί είναι που θα κάνουν τη διαφορά στην αγροτική οικονομία».

Και κατέληξε ο Απόστολος Κατσιφάρας: «Πρέπει να ξεφύγουμε από τις αντιλήψεις που δεν αποδίδουν, όπως η επιδοτούμενη γεωργία, να στηρίξουμε επιχειρηματικότητα, την καινοτομία, τις νέες ιδέες και φυσικά με σεβασμό στο περιβάλλον, με ποιοτικά προϊόντα, νέα καλλιεργητική κουλτούρα, αντίληψη αγοράς και δικτύων πώλησης. Μόνο έτσι μπορείς να είσαι ένας σύγχρονος νέος αγρότης. Και τα παιδιά που αποφασίζουν να γυρίσουν στην ύπαιθρο, θέλουν αυτή τη στήριξη και βεβαίως ο αγώνας που κάνουμε συλλογικά είναι προς αυτή την κατεύθυνση» (Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ "Μοναδική διέξοδος για την ανεργία των νέων η στροφή στην αγροτική παραγωγή", 2014).

3ο.Παράρτημα: «Τα επαγγέλματα του μέλλοντος»

Τα επαγγέλματα του μέλλοντος. Εξασφαλισμένη δουλειά για τις επόμενες δεκαετίες.

Μπορεί στην Ευρώπη, λόγω της κρίσης, η ανεργία στους νέους να χτυπά κόκκινο ξεπερνώντας το 25%, ταυτόχρονα όμως υπάρχει μια αδυναμία εξεύρεσης εξειδικευμένων στελεχών, κυρίως στον τομέα της τεχνολογίας.

Είθισται να λέγεται πως μεσούσης μιας κρίσης αναφύονται ευκαιρίες για τους τολμηρούς ή διορατικούς. Σε γενικές γραμμές αυτή είναι η αλήθεια, αν και στην περίπτωση της οικονομικής κρίσης που ταλανίζει τις δυτικές αγορές ουσιαστικά από το 2008 και μέχρι σήμερα λίγα χαρακτηριστικά ταιριάζουν με αυτά παλαιότερων.

Ένα δεδομένο πάντως που ισχύει και στην προκειμένη περίπτωση είναι ότι η ανεργία αποτελεί τη μεγάλη πληγή των οικονομιών και των κοινωνιών που βιώνουν την κρίση, καθώς πλήττει τον παραγωγικό κορμό και πρωτίστως τους νέους.

Ο δε κύκλος της ανεργίας μοιάζει φαύλος, καθώς όσο μεγαλύτερο είναι το ποσοστό ανεργίας σε μια οικονομία τόσο πιο πολύ πλήττεται το ασφαλιστικό/συνταξιοδοτικό σύστημα της χώρας και καθίσταται δυσχερέστερη η όποια προσπάθεια ανάπτυξης, που με τη σειρά της θα γεννήσει θέσεις εργασίας. Το παράδοξο της τωρινής κρίσης, πάντως, ιδίως στις προηγμένες οικονομίες, είναι το ότι η υψηλή ανεργία συνδυάζεται με μια πρωτοφανή αδυναμία εξεύρεσης εξειδικευμένων στελεχών από επιχειρήσεις οι οποίες κόντρα στο ρεύμα επεκτείνονται.

Κι αυτό είναι κυρίως ένα πρόβλημα της Ευρώπης συνολικά, με τους εργοδότες να εστιάζουν στην αναγκαιότητα ριζικής και άμεσης αλλαγής του εκπαιδευτικού συστήματος στη Γηραιά Ήπειρο.

Ενδεικτικό είναι σχετικό αφιέρωμα της έγκριτης οικονομικής εφημερίδας «Financial Times» που φιλοξένησε τις εκτιμήσεις της βρετανικής ένωσης εργοδοτών (CBI), σύμφωνα με την οποία έως το 2022 πάνω από 9 εκατομμύρια Βρετανοί θα έχουν σπουδάσει και θα εξασκούν επαγγέλματα χαμηλής ειδίκευσης, για τα οποία η ζήτηση βαίνει συνεχώς φθίνουσα. Ακόμα χειρότερα, εκατοντάδες χιλιάδες νέοι Βρετανοί θα σπουδάσουν επαγγέλματα που σε βάθος τριακονταετίας -δηλαδή πολύ πριν αυτοί ολοκληρώσουν την επαγγελματική τους διαδρομή- δεν θα υφίστανται πλέον!

Ακόμα και σε ορίζοντα πενταετίας, στη Βρετανία θα υπάρχουν περί τα 3,7 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας χαμηλής ειδίκευσης, την ώρα που οι ενδιαφερόμενοι να

τις καλύψουν υπολογίζονται σε 9,2 εκατομμύρια. Με δυο λόγια, ένας στους τρεις Βρετανούς δεν θα βρίσκει θέση απασχόλησης.

Την ίδια στιγμή, η CBI εκτιμά πως ακόμα και σήμερα δύο στις πέντε εταιρείες αδυνατούν να βρουν προσωπικό με τα απαραίτητα προσόντα, με τις μεγαλύτερες ελλείψεις να παρουσιάζονται σε ειδικότητες που έχουν άμεση σχέση με τις φυσικές επιστήμες, την τεχνολογία, τη μηχανολογία και τα μαθηματικά.

Η υπόθεση φυσικά και δεν απασχολεί μόνο τη Βρετανία. Ηδη τα στατιστικά δείχνουν πως στην ηπειρωτική Ευρώπη, όπου η ανεργία των νέων ξεπερνά το 25% του συνόλου, οι εργοδότες δυσκολεύονται να βρουν εργαζομένους με τα απαραίτητα προσόντα, ενώ εντύπωση προκαλεί το γεγονός πως από την προσφορά εργασίας δεν λείπουν μόνο οι θεωρητικοί αλλά και οι εξειδικευμένοι τεχνικοί και τεχνίτες. Με δυο λόγια, στην Ευρώπη καταγράφεται ήδη σοβαρή έλλειψη ακόμα και σε εξειδικευμένες θέσεις χειρωνακτικής εργασίας!

Με δεδομένη τη συνεχή και αλματώδη επέκταση της τεχνολογίας και τη συνεπακόλουθη ανάγκη η βιομηχανική παραγωγή να ακολουθεί τις τεχνολογικές εξελίξεις, υπολογίζεται ότι στην Ευρώπη για κάθε απόφοιτο στους τομείς των φυσικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανολογίας και των μαθηματικών οι εταιρείες χρειάζονται 5 με 6 εργαζομένους ανάλογης τεχνικής ειδίκευσης. Κι εδώ εστιάζεται το θέμα σε επίπεδο παιδείας και οργανωμένων σχεδίων κάθε χώρας ως προς την εκμετάλλευση του εργατικού δυναμικού της. Για παράδειγμα, στις χώρες με τη μεγαλύτερη βιομηχανική άνθηση παρατηρείται και το χαμηλότερο -αναλογικά με την υπόλοιπη Ευρώπη- ποσοστό ανεργίας.

Ο λόγος για τη Γερμανία και την Αυστρία, οι οποίες όμως θεωρείται πως έχουν και τα πλέον αποδοτικά προγράμματα σπουδών, τα πιο στενά συνδεδεμένα με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.

Το πρόβλημα στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες -και κυρίως αυτές του Νότου που αντιμετωπίζουν και τα σοβαρότερα οικονομικά προβλήματα και έχουν αναγκαστεί να περικόψουν ακόμα και κονδύλια για την παιδεία- έγκειται στο ότι δεν υπάρχει ακόμα η απαραίτητη στροφή της ανώτερης και ανώτατης παιδείας σε επαγγέλματα και ειδικεύσεις της σύγχρονης οικονομίας.

Αντιθέτως, είναι αναγκασμένες να τρέχουν πίσω από τις εξελίξεις και προσπαθούν να καλύψουν τα κενά επιχειρώντας να καταρτίσουν το προσωπικό τους αφού προηγουμένως το έχουν ήδη προσλάβει! Στη Γερμανία και σε αρκετές χώρες της Κεντρικής

και Βόρειας Ευρώπης καταρτίζονται πανεπιστημιακά προγράμματα για να καλύψουν τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, ενώ στην υπόλοιπη Ευρώπη οι εταιρείες προσλαμβάνουν πτυχιούχους και απλούς εργάτες και κατόπιν χρησιμοποιούν κοινοτικά ή εθνικά κονδύλια για να τους επιμορφώσουν στις σύγχρονες ανάγκες και τις τεχνικές της αγοράς!

Οι εργοδοτικές ενώσεις στην Ευρώπη ήδη ζητούν μετ' επιτάσεως τη σύνδεση της εκπαίδευσης με την παραγωγική διαδικασία. Μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις δείχνουν διατεθειμένες να συνδράμουν τις εκάστοτε κυβερνήσεις ακόμα και υλικά -χρηματικά- ώστε να προωθήσουν νέες επιλογές καριέρας στους νέους φοιτητές και μαθητές.

Οι ίδιοι οι εργοδότες εξάλλου παρατηρούν πως η φύση της δουλειάς που οι ίδιοι προσφέρουν έχει αλλάξει με την πάροδο των ετών και αναμένεται να αλλάξει έτι περαιτέρω στη συνέχεια. Για παράδειγμα, σύμφωνα πάντα με το εκτενές αφιέρωμα των «FT» που χρησιμοποιούν ως βάση αναφοράς τη βρετανική αγορά εργασίας, στην αυτοκινητοβιομηχανία τις τελευταίες δεκαετίες η ειδικότητα που είχε τη μεγαλύτερη ζήτηση και προσέφερε τα περισσότερα χρήματα και προοπτικές ανέλιξης στην ιεραρχία ήταν αυτή του μηχανολόγου μηχανικού. Σήμερα τα αυτοκίνητα έχουν με τη σειρά τους περάσει στην ψηφιακή εποχή σε σημείο ώστε σχεδόν όλες τους οι λειτουργίες να ελέγχονται από ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Συνεπώς είναι απόλυτα λογικό πως η καλύτερη θέση στην παγκόσμια αυτοκινητοβιομηχανία σήμερα είναι αυτή του ηλεκτρονικού μηχανικού.

Ωστόσο τα πανεπιστήμια της Γηραιάς Ηπείρου εξακολουθούν να βγάζουν περισσότερους μηχανολόγους απ' ό,τι ηλεκτρονικούς μηχανικούς. Όπως επίσης παράγουν στρατιές δικηγόρων, γιατρών, πολιτικών μηχανικών και αρχιτεκτόνων οι οποίοι πολύ απλά δεν έχουν πού να απορροφηθούν. Μέχρι ενός σημείου το παράδοξο αυτό δικαιολογείται από το γεγονός πως η πλήρης μετάβαση στα νέα δεδομένα των οικονομιών των περισσότερων ευρωπαϊκών χωρών δεν έχει ακόμα συντελεστεί. Ως εκ τούτου ακόμα και τώρα ο μέσος μισθός ενός υπαλλήλου γραφείου χωρίς καμία εξειδίκευση είναι υψηλότερος από τον αντίστοιχο ενός εξειδικευμένου τεχνίτη εργοστασίου. Αυτό όμως αλλάζει με γοργούς ρυθμούς Τα επαγγέλματα με μεγάλη ζήτηση και μικρή προσφορά

Επιστρέφοντας στον αρχικό προβληματισμό, το ερώτημα που ανακύπτει είναι ποια επαγγέλματα είναι αυτά που αναζητούν οι εργοδότες και δεν μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες τους λόγω έλλειψης επαρκούς διαθέσιμου δυναμικού. Οι εργοδοτικές ενώσεις της Ευρώπης, σε συνεργασία με ειδικές εταιρείες αναλύσεων και πανεπιστημιακές σχολές σε Βρετανία και ηπειρωτική Ευρώπη, κατέληξαν σε μια λίστα επαγγελμάτων που έχουν όλα τα

εχέγγυα και τις προοπτικές να προσφέρουν καριέρα και σταθερές θέσεις εργασίας για τις επόμενες δεκαετίες. Αυτά είναι τα εξής:

Μηχανικός Βιοϊατρικής (Biomedical Engineer):

Στην ουσία πρόκειται για έναν συνδυασμό μηχανικού και... γιατρού. Είναι μια μοντέρνα ειδικότητα για την οποία προσφέρονται κυρίως εργαστηριακές θέσεις εργασίας. Ο μηχανικός βιοϊατρικής συνεργάζεται με κλασικούς γιατρούς και χρησιμοποιεί τις γνώσεις και την πείρα τους για να κατασκευάσει ή να εξελίξει σύγχρονα ιατρικά και παραϊατρικά μηχανήματα, να αναπτύξει νέες μεθόδους νοσηλείας ή ακόμα και νέους τρόπους χορήγησης φαρμάκων. Μόνο στις ΗΠΑ υπολογίζεται ότι η ζήτηση για μηχανικούς βιοϊατρικής θα αυξηθεί κατά περισσότερο από 70% την επόμενη δεκαετία.

Αναλυτής Συστημάτων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (Computer Systems Analyst):

Μπορεί να μην ακούγεται ως νέο επάγγελμα, αλλά επί της ουσίας η νέα τεχνολογία έχει αλλάξει ακόμα και το προφίλ του αναλυτή συστημάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών. Ενδεικτικό είναι πλέον το γεγονός πως η σχετική ειδικότητα αποτελεί πια βασική ειδικότητα σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς κύκλους σπουδών σε όλες τις χώρες. Το ζήτημα είναι ότι η Ευρώπη γενικότερα ακόμα και τώρα υπολείπεται σε προσφορά τέτοιων στελεχών έναντι της αμερικανικής αγοράς, γεγονός που σημαίνει πως οι πιθανότητες εύρεσης απασχόλησης για εξειδικευμένους αναλυτές είναι πολύ σημαντικές και σε βάθος χρόνου.

Καλλιτέχνης Πολυμέσων (Multimedia Artist):

Αυτή είναι όντως μια νέα επαγγελματική κατηγορία που αναμένεται να έχει τεράστια ζήτηση στο εγγύς αλλά και στο απώτερο μέλλον. Όσο η τεχνολογία εξελίσσεται τόσο τα νέα Μέσα πρωταγωνιστούν στην επικοινωνία, την ψυχαγωγία, ακόμα και την εκπαίδευσή μας. Τα παραδοσιακά Μέσα υποχωρούν και πλέον αναδύεται η ανάγκη για στελέχη που θα μπορούν να χειρίζονται και «εικαστικά» τα νέα πολυμέσα. Οι multimedia artists σχεδιάζουν νέα Μέσα, νέες σελίδες και sites στο Ιντερνετ, αλλά και το εικαστικό περιβάλλον λειτουργίας της νέας γενιάς των ηλεκτρονικών μέσων μαζικής ενημέρωσης.

Αρχιτέκτονας Δικτύων (Network Architect):

Αρχιτέκτονες Δικτύου ή Αρχιτέκτονες Συστημάτων Δικτύων και Επικοινωνιών. Δεν χρειάζεται καν επεξήγηση η ειδικότητα. Όσο εξαπλώνονται τα νέα Μέσα και το Διαδίκτυο τόσο μεγαλύτερη θα είναι η ανάγκη για εξειδικευμένα στελέχη που θα μπορούν να

βάζουν τάξη στο χάος! Η ειδικότητα ουσιαστικά περιγράφει τα στελέχη εκείνα που σχεδιάζουν και υλοποιούν συστήματα πληροφορικής και επικοινωνιών. Τέτοια στελέχη έχει ανάγκη όχι μόνο ο ιδιωτικός αλλά και ο κρατικός/δημόσιος τομέας κάθε χώρας.

Πληροφορικός Ψηφιακής Εικόνας:

Κι αυτή η ειδικότητα δεν χρειάζεται μεγάλη επεξήγηση. Χρειάζεται όμως ως ειδικότητα σε όλα τα μήκη και πλάτη της Γης και σε εκατοντάδες εταιρείες που ασχολούνται και δραστηριοποιούνται στον χώρο της επικοινωνίας ή της ψυχαγωγίας. Και δεν έχουμε πολλούς τέτοιους ακόμα...

Πέραν αυτών και όσο κι αν φαίνεται λιγότερο πιθανό με βάση όλα τα παραπάνω, οι Ευρωπαίοι εργοδότες πιστεύουν πως σε βάθος χρόνου θα υπάρχει πάντα ανάγκη για εξειδικευμένα στελέχη σε περισσότερα παραδοσιακά επαγγέλματα, που όμως εσχάτως δεν είχαν την προτίμηση των υποψήφιων φοιτητών, τουλάχιστον όχι σε αριθμό ικανό να καλύψει τη ζήτηση. Τέτοια επαγγέλματα είναι του οικονομολόγου, του φοροτεχνικού-λογιστή, του ορκωτού ελεγκτή, του ηλεκτρονικού ή/και του ηλεκτρολόγου.

Παράλληλα υπάρχουν κάποιες ειδικότητες που, καίτοι προσέλκυαν μέχρι πρότινος το ενδιαφέρον των νέων, εσχάτως παρουσιάζουν έλλειψη στελεχών. Ο λόγος για γεωπόνους, τεχνολόγους γεωργίας και τροφίμων, κτηνιάτρους.

Κομμώτριες και φυσιοθεραπευτές:

Τέλος, υπάρχουν τα κλασικά επαγγέλματα που εν πολλοίς προϋποθέτουν χειρωνακτική εργασία, αλλά για δεκαετίες δεν τα προτιμούσαν οι νέοι. Μόλις τα τελευταία χρόνια ανακάμπουν ως επιλογές καριέρας με αποτέλεσμα να μην έχει ακόμα κορεστεί η αγορά. Αυτά είναι τα επαγγέλματα του νοσηλευτή, του φυσιοθεραπευτή, του κομμωτή (!), του μάγειρα-ζαχαροπλάστη (σ.σ.: προφανώς όχι στην Ελλάδα) και του επιπλοποιού (Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ "Τα επαγγέλματα του μέλλοντος", 2014).

4ο.Παράρτημα: «Δράσεις 600 εκατ. ευρώ για την καταπολέμηση της ανεργίας»

Γ. Βρούτσης: Δράσεις 600 εκατ. ευρώ για την καταπολέμηση της ανεργίας

Ευκαιρίες εισόδου στην αγορά εργασίας για 145.000 ανέργους και 240.000 νέους

Στοχευμένες δράσεις που ξεπερνούν τα 600 εκατομμύρια ευρώ υλοποιεί η χώρα μας μέσω του υπουργείου Εργασίας για την άμεση ανακούφιση του τμήματος εκείνου της κοινωνίας, το οποίο έχει πληγεί έντονα από την κρίση (μακροχρόνια άνεργοι, άνεργοι-μέλη νοικοκυριών ανέργων, νέοι) σύμφωνα με τον υπουργό Εργασίας κ. Γιάννη Βρούτση κατά τη διάρκεια της παρέμβασής του στη Σύνοδο Κορυφής για την απασχόληση που πραγματοποιήθηκε στο Μιλάνο.

Το υπουργείο Εργασίας ανέλαβε την υλοποίηση σημαντικών δράσεων, αξιοποιώντας εμπροσθοβαρώς πόρους της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020, πριν την οριστική έγκριση των νέων επιχειρησιακών προγραμμάτων. Τα προγράμματα αφορούν ωφελούμενους όλων των ηλικιών και κυρίως των νέων που πλήττονται και από τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας και η αξιοποίηση των πόρων αυτών έχει ήδη αρχίσει να αποδίδει καρπούς καθώς:

- Τη Δευτέρα 6 Οκτωβρίου το υπουργείο Εργασίας ανακοίνωσε τους 42.000 ανέργους ηλικιών 18 έως 29 ετών που έχουν επιλεγεί και συμμετέχουν στα μητρώα ωφελουμένων του ειδικού προγράμματος «Επιταγή εισόδου για νέους σε ιδιωτικές επιχειρήσεις για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας».
- Προκηρύχτηκε ήδη από τον ΟΑΕΔ, το «Πρόγραμμα για την Προώθηση της απασχόλησης μέσω προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης», το οποίο απευθύνεται σε 16.000 ανέργους άνω των 29 ετών, κατά προτεραιότητα σε εκείνους με χαμηλά τυπικά προσόντα σε δεξιότητες κλάδων αιχμής της ελληνικής οικονομίας.
- Εντός του Οκτωβρίου - προκηρύσσεται Ειδικό πρόγραμμα «Επιταγής εισόδου για νέους σε ιδιωτικές επιχειρήσεις για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας σε επιχειρήσεις του τουριστικού κλάδου» για 8.000 θέσεις συνολικού προϋπολογισμού 28 εκ ευρώ
- Ειδικά για τις ηλικίες 18 έως 24 που μαστιζονται από υψηλά και επίμονα ποσοστά ανεργίας, σχεδιάζονται 2 επιπλέον προγράμματα: α) το «Πρόγραμμα Ολοκληρωμένη Παρέμβασης για 8.000 νέους 18 έως 24 ετών», με παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και στη συνέχεια προώθηση του ανέργου, είτε σε προγράμματα κατάρτισης, είτε σε

προγράμματα απασχόλησης, είτε σε προγράμματα δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, συνολικού προϋπολογισμού 45 εκ € και β) Ειδικά προγράμματα Επαγγελματικής Κατάρτισης, για 15.000 ανέργους νέους έως 24 ετών και τα οποία θα αφορούν στην ενδυνάμωση των δεξιοτήτων των νέων, κυρίως σε ειδικότητες τομέων αιχμής της ελληνικής οικονομίας (π.χ Τουρισμός, Αγροτική Παραγωγή, Ναυτιλία, Πληροφορική, κλπ) συνολικού προϋπολογισμού 40 εκ €.

- Μέχρι τέλος του έτους θα έχει ενεργοποιηθεί πλήρως το Πρόγραμμα Κοινωνικού Εργασίας, το οποίο απευθύνεται σε 50.000 μακροχρόνια ανέργους ή ανέργους που ζουν σε νοικοκυριά χωρίς κανέναν εργαζόμενο και ο προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται σε 200 εκατ. ευρώ.
- Προκηρύσσεται η δράση για τη «Λειτουργία Περιφερειακών Μηχανισμών Υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ.)», που αναμένεται να ωφελήσει 12.000 νέους και υφιστάμενους κοινωνικούς επιχειρηματίες με προϋπολογισμό 19 εκατ. ευρώ.

Όπως τόνισε ο υπουργός Εργασίας στην ομιλία του «η περίοδος που ανοίγεται μπροστά μας βρίσκει την Ευρώπη και τα κράτη-μέλη της σε ένα κομβικό σημείο, για τη διαμόρφωση ενός νέου ευρωπαϊκού σκηνικού, πιο κοντά στις ανάγκες των πολιτών και των νέων.

Τα σημάδια της ανάκαμψης γίνονται πλέον εμφανή τόσο στην Ευρώπη, όσο και στην Ελλάδα, η οποία έχει ολοκληρώσει ένα μεγάλο φάσμα μεταρρυθμίσεων και εκπληρώνει με συνέπεια τις δεσμεύσεις της. Ωστόσο, η παρατεταμένη ύφεση έχει αφήσει πίσω της ένα μεγάλο αριθμό ανέργων, μεταξύ των οποίων και πλήθος νεαρών ατόμων. Νέων, που παραμένουν μακροχρόνια άνεργοι, βλέπουν τις δεξιότητες και τα προσόντα τους να απαξιώνονται, συναντούν τεράστια εμπόδια εισόδου στην αγορά εργασίας.

Η ανεργία των νέων αποτελεί μια σημαντική και σύνθετη πρόκληση για όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Για την Ελλάδα ακόμη περισσότερο, καθώς η ύφεση των προηγούμενων 6 ετών σε συνδυασμό με την αναγκαία δημοσιονομική πολιτική που ακολουθήθηκε αύξησε τα ποσοστά της σημαντικά.

Σήμερα, η δυσάρεστη αυτή κατάσταση στην Ελλάδα παρουσιάζει τάσεις αποκλιμάκωσης. Στο γεγονός αυτό συνέβαλλαν αφενός η υλοποίηση ενός ισορροπημένου μίγματος πολιτικής που περιλαμβάνει ριζικές μεταρρυθμίσεις στους θεσμούς της αγοράς

εργασίας και της οικονομίας και αφετέρου η εφαρμογή άμεσων ενεργητικών μέτρων, που προστατεύουν τον πιο πολύτιμο πόρο μας, το ανθρώπινο δυναμικό.

Στο πλαίσιο αυτό μάλιστα, ενδυναμώσαμε και τη συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των συγκεκριμένων μεταρρυθμίσεων. Συνεργασία που πιστοποιήθηκε πρόσφατα σε συνάντηση που έλαβε χώρα στη Γενεύη, στο πλαίσιο του Εθνικού – Κοινωνικού Διαλόγου υπό την αιγίδα του I.L.O.

Όσο αφορά στα μέτρα για την καταπολέμηση της ανεργίας, μετά και από την εξάντληση των πόρων του παλαιού ΕΣΠΑ σε δράσεις απασχόλησης, αξιοποιούμε εντατικά, στοχευμένα και εμπροσθοβαρώς τους κοινοτικούς πόρους του νέου ΕΣΠΑ.

Στο πλαίσιο αυτό έχει ήδη ξεκινήσει η υλοποίηση μιας μεγάλης δέσμης παρεμβάσεων, συνολικού προϋπολογισμού περίπου 600 εκατομμυρίων ευρώ, οι οποίες προσφέρουν ευκαιρίες εισόδου στην απασχόληση σε 145.000 ανέργους.

Με σύγχρονα ενεργητικά προγράμματα όπως: δράσεις επιδότησης της απασχόλησης αλλά και της μικροεπιχειρηματικότητας, start-ups, προγράμματα ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης, μαθητεία, προώθηση της κοινωνικής οικονομίας κλπ.

Μέσα σε αυτές τις παρεμβάσεις, ξεχωριστή θέση έχει και το μεγάλο πρόγραμμα «Εγγύηση για τη Νεολαία» (Youth Guarantee). Παρέμβαση που έχει ήδη ξεκινήσει και απευθύνεται στους περίπου 240.000 νέους της χώρας μας, έως 24 ετών, με δράσεις Πρώιμης Παρέμβασης και Ενεργοποίησης και δράσεις διευκόλυνσης της εισόδου στην αγορά Εργασίας.

Στο πλαίσιο των συγκεκριμένων δράσεων αναπτύσσεται με τη συνεργασία όλων των συναρμόδιων υπουργείων διαδικτυακή πύλη (portal), που θα συγκεντρώνει όλες τις σχετικές πληροφορίες για την απασχόληση ή την κατάρτιση των νέων.

Επίσης, έχει ξεκινήσει ήδη η δράση “Επιταγή εισόδου για άνεργους νέους 18 έως 24 ετών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας”. Δράση που περιλαμβάνει θεωρητική κατάρτιση και πρακτική άσκηση και χτίζει πάνω σε προηγούμενη εμπειρία παρόμοιου προγράμματος που έχει ήδη αξιολογηθεί.

Πέρα από την επιταγή εισόδου, σύντομα θα υλοποιηθούν και νέες δράσεις Youth Guarantee. Δράσεις συμβουλευτικής, κατάρτισης, απασχόλησης με έμφαση στους κλάδους της οικονομίας που παρουσιάζουν προοπτικές ανάπτυξης.

Εξίσου σημαντική, όμως, είναι η ποιοτική διάσταση των παρεμβάσεών μας.

Για πρώτη φορά στην Ελλάδα, δημιουργούμε μόνιμα συστήματα διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας – σε διασύνδεση με το πληροφοριακό σύστημα «Εργάνη» - αλλά και παρακολούθησης και αξιολόγησης των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (προγράμματα μαθητείας, πρακτική άσκηση, κοινωφελής εργασία).

Συνεχίζουμε και ολοκληρώνουμε την αναδιάρθρωση του ΟΑΕΔ, ενισχύοντας τον ενιαίο και δημόσιο χαρακτήρα του, αλλά και δίνοντας έμφαση στην εξωστρέφεια και τα δίκτυα συνεργασίας με επιμελητήρια, πανεπιστήμια, Δήμους και άλλους φορείς προώθησης της απασχόλησης.

Συνδέουμε την εκπαίδευση με την εργασία, αναβαθμίζοντας το θεσμό της μαθητείας στο πρότυπο του διττού συστήματος (dual system).

Οι διαρθρωτικοί πόροι της νέας προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020 αποτελούν ένα σημαντικό μέσο που μας βοηθά να πετύχουμε τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση. Προτεραιότητες που συμβάλλουν στην επίτευξη της κοινωνικής ειρήνης, της ευημερίας των λαών της Ευρώπης και διασφαλίζουν ένα καλύτερο μέλλον για τους νέους μας.

Γιατί η ανάταξη και αναζωογόνηση των εθνικών οικονομιών, ο εκσυγχρονισμός των παραγωγικών μοντέλων των κρατών μελών της Ε.Ε, η τόνωση της ανταγωνιστικότητας και η διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής, απαιτούν αποτελεσματικό συνδυασμό των αναγκαίων διαρθρωτικών αλλαγών με άμεση και ισχυρή επένδυση στον ανθρώπινο κεφάλαιο. Και ιδιαίτερα τους νέους ανθρώπους που είναι το μέλλον των κοινωνιών μας» (Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ "Δράσεις 600 εκατ. ευρώ για την καταπολέμηση της ανεργίας", 2014).

5ο.Παράρτημα: «Πρόγραμμα επιχορήγησης για πρόσληψη 5000 ανέργων»

«Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την πρόσληψη 5.000 ανέργων ηλικίας 25-66 ετών»

Ξεκινά στις 8/10/2014 και ώρα 12η μεσημβρινή η ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων για συμμετοχή στο πρόγραμμα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού επιχορήγησης επιχειρήσεων με σκοπό την δημιουργία 5.000 νέων θέσεων εξαρτημένης εργασίας πλήρους απασχόλησης.

Οι επιχειρήσεις που επιθυμούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα, εφόσον υπάρχουν κενές θέσεις, υποβάλλουν ηλεκτρονικά αίτηση υπαγωγής στο ΚΠΑ2 στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκει η έδρα της επιχείρησης, μέσω της ιστοσελίδας του Οργανισμού (www.oaed.gr).

Απαραίτητη προϋπόθεση για την υποβολή της ηλεκτρονικής αίτησης είναι η έκδοση κωδικού πρόσβασης (κλειδαρίθμου) στο πληροφοριακό σύστημα του ΟΑΕΔ, τον οποίο οι επιχειρήσεις παραλαμβάνουν από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΟΑΕΔ (ΚΠΑ2).

Δικαιούχοι είναι όλες οι επιχειρήσεις και γενικά οι εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, που ασκούν οικονομική δραστηριότητα και δεν έχουν προβεί, κατά τη διάρκεια του τριμήνου πριν την ημερομηνία της αίτησης (ημερολογιακά) για υπαγωγή στο πρόγραμμα, σε μείωση προσωπικού λόγω καταγγελίας σύμβασης εργασίας. Οι επιχειρήσεις που εξαιρούνται αναφέρονται αναλυτικά στην Πρόσκληση που θα αναρτηθεί στην ηλεκτρονική διεύθυνση του ΟΑΕΔ, www.oaed.gr.

Ωφελούμενοι είναι οι άνεργοι που:

Διαθέτουν δελτίο ανεργίας σε ισχύ κατά την υπόδειξή τους από το αρμόδιο ΚΠΑ 2 και μέχρι την πρόσληψή τους.

Έχουν συμπληρώσει το τυποποιημένο έντυπο εξατομικευμένης προσέγγισης και έχουν συμφωνήσει σε ατομικό σχέδιο δράσης.

Είναι Έλληνες πολίτες ή πολίτες άλλου κράτους μέλους της ΕΕ ή είναι ομογενείς που έχουν δικαίωμα διαμονής και απασχόλησης στη χώρα μας.

Είναι ηλικίας 25 έως 66 ετών, δηλαδή να έχουν συμπληρώσει το 25ο έτος της ηλικίας τους και να διανύουν το 26ο έτος και το 67ο έτος αντίστοιχα κατά την ημερομηνία υπόδειξής τους από την αρμόδια Υπηρεσία.

Η επιχορήγηση για κάθε ημέρα πλήρους απασχόλησης για τους ωφελούμενους ανέρχεται στο ποσό των 18 € την ημέρα και όχι πέραν των 25 ημερών ασφάλισης το μήνα.

Η συνολική διάρκεια του προγράμματος ορίζεται στους δώδεκα (12) μήνες.

Οι αιτήσεις υποβάλλονται στο ειδικό πεδίο του διαδικτυακού τόπου του ΟΑΕΔ στην διεύθυνση www.oaed.gr όπου επίσης περιγράφονται αναλυτικά οι προϋποθέσεις και λοιποί όροι του προγράμματος (Παναιτωλική εφημερίδα: "Πρόγραμμα επιχορήγησης για πρήσληψη 5000 Ανέργων", 2014).

6ο.Παράρτημα: «Βόμβα» η ανεργία των νέων»

«Βόμβα» η ανεργία των νέων.

Ανάλυση της έρευνας εργατικού δυναμικού της Εθνικής Συνομοσπονδίας Εμπόρων.

«Άκρως ανησυχητικό παραμένει το φαινόμενο της συνεχιζόμενης υψηλής ανεργίας των νέων (ηλικίες 15-24), καθώς το 57,2% αυτών αποτυγχάνει να εισέλθει στην αγορά εργασίας, ενώ οι μακροχρόνια άνεργοι (οι αναζητούντες εργασία για χρονικό διάστημα άνω των 12 μηνών) αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία (71,0%) στο σύνολο των ανέργων»

Αυτό επισημαίνει στην ανάλυση της έρευνας εργατικού δυναμικού η Εθνική Συνομοσπονδία Εμπόρων που καταγράφει επισπρόσθετα υποχώρηση της αυτοαπασχόλησης και βελτίωση του αριθμού των εργοδοτών στο κλάδο του Εμπορίου.

Κατά το Γ' Τρίμηνο του 2013 ο αριθμός των απασχολουμένων ανήλθε σε 3.635.905 άτομα και των ανέργων σε 1.345.387. Το ποσοστό ανεργίας κατά τη διάρκεια του Γ' τριμήνου 2013 διαμορφώθηκε στο 27,0%, όντας αυξημένο κατά 2,2% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2012 (24,8%), ενώ αντίθετα οριακά βελτιωμένη είναι η εικόνα σε σύγκριση με το Β' τρίμηνο του τρέχοντος έτους (27,1%). Ο αριθμός των ανέργων μειώθηκε κατά 0,4% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο ενώ είχε αυξηθεί κατά 9,3% σε σχέση με το Γ' Τρίμηνο του 2012.

Θετικά αποτιμάται η καταγεγραμμένη, οριακή έστω, αύξηση της συνολικής απασχόλησης (0,1%), σε σύγκριση με το Β' τρίμηνο του τρέχοντος έτους, που οφείλεται στην ανοδική, αν και μικρή σε εύρος, τάση του αριθμού τόσο των εργοδοτών (0,6%) όσο και των αυτοαπασχολουμένων (0,3%). Αντίθετα, μπορεί η μισθωτή απασχόληση να μην συρρικνώθηκε και να παρέμεινε στάσιμη (αμελητέα υποχώρηση), η επικρατούσα όμως τάση έρχεται σε αντίθεση με εκείνη του προηγούμενου τριμήνου (+1,8%). Δεν πρέπει ωστόσο να μας διαφεύγει ότι πρόκειται για το Γ' τρίμηνο στο οποίο αναμέναμε καλύτερα αποτελέσματα εξαιτίας της τουριστικής κίνησης.

Παρά το γεγονός πως η ετήσια μεταβολή της απασχόλησης στον κλάδο του εμπορίου εμφάνισε για ακόμη ένα τρίμηνο αρνητικό πρόσημο (-2,1%), θα πρέπει να επισημανθεί πως η συγκεκριμένη πτώση είναι μικρότερης έντασης από την αντίστοιχη στο σύνολο της οικονομίας (-2,8%), ενώ η σύγκριση μεταξύ των Γ' Τριμήνων του 2012 και του 2011 (-10,8%) επιβεβαιώνει την επιβράδυνση του ρυθμού συρρίκνωσης στον κλάδο.

Όσον αφορά την απασχόληση στο εμπόριο με βάση τη θέση στο επάγγελμα, θετική έκπληξη προκαλεί η δυναμική ετήσια ενίσχυση του αριθμού των εργοδοτών (12,0%), όταν στο σύνολο της οικονομίας το αντίστοιχο μέγεθος εμφάνισε υποχώρηση της τάξεως του 5,8%. Την τελευταία φορά που ο αριθμός των εργοδοτών στο εμπόριο ανερχόταν στο σημερινό επίπεδο (περίπου στις 74.000) ήταν το Δ΄ Τρίμηνο του 2011, ενώ σημειώνεται πως την περίοδο Γ΄ τρίμηνο του 2012 - Γ΄ τρίμηνο 2011 ο αριθμός των εργοδοτών είχε μειωθεί κατά 15,7%.

Ωστόσο σοβαρό προβληματισμό προκαλεί ο συνεχώς μειούμενος αριθμός των αυτοαπασχολουμένων στο εμπόριο, ο οποίος το Γ' τρίμηνο του 2013 συρρικνώθηκε με μεγαλύτερο ετήσιο ρυθμό (-6,6%), σε σχέση με το σύνολο της χώρας (-0,3%). Η εξέλιξη αυτή έρχεται ως συνέχεια της, μικρής έστω, υποχώρησης των αυτοαπασχολουμένων στο εμπόριο (-0,7%) την περίοδο Γ΄ Τρίμηνο - Β΄ Τρίμηνο του 2013, συγκριτικά με την οριακή αύξηση στο σύνολο της οικονομίας (0,3%).

Παράλληλα, ο ρυθμός συρρίκνωσης της μισθωτής απασχόλησης του κλάδου κατά το Γ΄ τρίμηνο του 2013 ήταν μικρότερος (-2,6%), έναντι εκείνου στο σύνολο της οικονομίας (-3,3%). Αξίζει να σημειωθεί ότι μόλις ένα χρόνο πριν η μισθωτή απασχόληση στο εμπόριο σημείωνε μεγαλύτερα αναλογικά πτώση (-10,4%), σε σχέση με την αντίστοιχη στο σύνολο της οικονομίας (-9,6%).

Οι παραπάνω εξελίξεις σηματοδοτούν την απαρχή βασικών διαρθρωτικών μεταβολών στο ελληνικό εμπόριο, με τις μέχρι στιγμής ενδείξεις να ευνοούν τις τάσεις συγκέντρωσης στο ελληνικό εμπόριο και την περιθωριοποίηση/ απαξίωση της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας. Στην ουσία προωθείται ένα μοντέλο επικράτησης και λειτουργίας των μεγαλύτερων, από άποψη μεγέθους, εμπορικών επιχειρήσεων- με αύξηση εργοδοτών και συγκράτηση της πτώσης της μισθωτής απασχόλησης- ενώ ταυτόχρονα ο αριθμός των αυτοαπασχολουμένων, του πυρήνα δηλαδή του ελληνικού εμπορίου, συνεχίζει με αμείωτο ρυθμό την έντονα πτωτική του πορεία (Εφημερίδα ΑΙΧΜΗ "«Βόμβα» η ανεργία των νέων", 2013).

A. Ποσοστό Ανεργίας

ΕΤΟΣ	2013 Γ' Τρίμηνο	2013 Β' Τρίμηνο	2012 Γ' Τρίμηνο
Ανεργία (%)	27,0 %	27,1 %	24,8 %

Β. Ανεργία (%) κατά περιφέρεια

Περιφέρειες	Γ' Τρίμηνο 2013		Γ' Τρίμηνο 2012	
Σύνολο Χώρας	27,0		24,8	
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	26,8		21,1	
Κεντρική Μακεδονία	30,0		26,3	
Δυτική Μακεδονία	32,3		31,0	
Ήπειρος	27,9		23,4	
Θεσσαλία	25,1		23,7	
Ιόνια Νησιά	12,9		11,4	
Δυτική Ελλάδα	28,8		27,1	
Στερεά Ελλάδα	28,2		29,6	
Αττική	28,2		26,8	
Πελοπόννησος	22,9		20,1	
Βόρειο Αιγαίο	20,0		21,9	
Νότιο Αιγαίο	17,0		13,3	
Κρήτη	22,6		18,1	
ΟΙ ΕΤΗΣΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ				
Ετήσιες μεταβολές	Α' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013/2012	Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013/2012	Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013/2012	Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2012/2011
Συνολική Απασχόληση	-6,3%	-4,2%	-2,8%	-8,3%
Εμπόριο	-6,2%	-3,4%	-2,1%	-10,8%
ΟΙ ΕΤΗΣΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ				
	Α' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013/2012	Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013/2012	Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013/2012	Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2012/2011
Εργοδότες στο σύνολο της οικονομίας	-12,2%	-11,2%	-5,8%	-16,6%
Εργοδότες στον κλάδο του Εμπορίου	-3,5%	0,3%	12,0%	-15,7%
ΟΙ ΕΤΗΣΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΩΝ ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ				
	Α' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013/2012	Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013/2012	Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013/2012	Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2012/2011
Αυτοαπασχολούμενοι στο σύνολο της οικονομίας	-0,9%	-0,7%	-0,3%	-0,9%
Αυτοαπασχολούμενοι στον κλάδο του Εμπορίου	-7,2%	-7,2%	-6,6%	-3,9%
ΟΙ ΕΤΗΣΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ				
	Α' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013/2012	Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013/2012	Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013/2012	Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2012/2011

Μισθωτή απασχόληση στο σύνολο της οικονομίας	-7,4%	-4,7%	-3,3%	-9,6%
Μισθωτή Απασχόληση στον κλάδο του Εμπορίου	-4,4%	-1,9%	-2,6%	-10,4%
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΟ Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013/ Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013				
Τριμηνιαίες μεταβολές	Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013	Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013	ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%)	
Συνολική Απασχόληση	3.635.900	3.632.200	0,1%	
Απασχόληση στο Εμπόριο	650.500	656.200	-0,9%	
ΟΙ ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΟ Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013/ Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013				
	Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013	Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013	ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%)	
Συνολική Απασχόληση	245.800	244.300	0,6%	
Απασχόληση στο Εμπόριο	73.900	68.500	7,9%	
ΟΙ ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΩΝ ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΟ Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013/ Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013				
	Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013	Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013	ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%)	
Συνολική Απασχόληση	928.000	925.600	0,3%	
Απασχόληση στο Εμπόριο	173.100	174.400	-0,7%	
ΟΙ ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΟ Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013/ Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013				
	Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013	Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013	ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%)	
Συνολική Απασχόληση	2.283.500	2.285.700	0,0%	
Απασχόληση στο Εμπόριο	365.200	374.200	-2,4%	

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ					
	Α' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013	Β' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013	Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2013	Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ 2012	

Αριθμός απασχολουμένων στο σύνολο της οικονομίας	3.595.900	3.632.200	3.635.900	3.739.000	
Αριθμός απασχολούμενων στον κλάδο του Εμπορίου	650.500	656.200	650.500	664.600	
Συμμετοχή του Εμπορίου στην συνολική απασχόληση	18,1%	18,1%	17,9%	17,8%	

7ο.Παράρτημα: «Πρωταθλήτρια στην Ε.Ε. η Ελλάδα στην ανεργία»

Στο 26,7% διαμορφώθηκε η ανεργία στην Ελλάδα τον Ιανουάριο του 2014, σημειώνοντας ελαφρά πτώση σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2013 (27,2%). Αυτό προκύπτει από τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας που δόθηκαν σήμερα στη δημοσιότητα. Εξάλλου, σταθερή στο 11,8% παραμένει η ανεργία στην ευρωζώνη από τον Δεκέμβριο 2013 ως τον Μάρτιο 2014, ενώ στην «ΕΕ των 28» η ανεργία παρέμεινε σταθερή στο 10,5% τον Μάρτιο σε σχέση με τον Φεβρουάριο. Δεν υπάρχουν στοιχεία για την ανεργία στην Ελλάδα τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο. Συνολικά τον Μάρτιο καταγράφονται 25,7 εκατομμύρια άνεργοι στην ΕΕ και 18,9 εκατομμύρια άνεργοι στην ευρωζώνη. Σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, οι άνεργοι μειώθηκαν κατά 66.000 στην ΕΕ και κατά 316.000 στην ευρωζώνη. Τα υψηλότερα επίπεδα ανεργίας στην ΕΕ καταγράφονται στην Ελλάδα (26,7% τον Ιανουάριο), στην Ισπανία (25,3%) και στην Κύπρο (17,4%) (Παναιτωλική εφημερίδα "Πρωταθλήτρια στην Ε.Ε. η Ελλάδα στην ανεργία", 2014).

Στο 5,1% η ανεργία στη Γερμανία

Τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας σημειώθηκαν στην Αυστρία (4,9%), στη Γερμανία (5,1%) και στο Λουξεμβούργο (6,1%). Ειδικότερα, στην Ελλάδα ο αριθμός των ανέργων τον Ιανουάριο έφτασε το 1,318 εκατομμύριο ανθρώπων.

Το ποσοστό ανεργίας στους άνδρες διαμορφώθηκε στο 24,1% και στις γυναίκες στο 30,2%. Εξάλλου, ελαφριά πτώση σημειώθηκε στα ποσοστά ανεργίας των νέων (κάτω των 25 ετών) στην Ελλάδα, από 57,1% τον Δεκέμβριο 2013 σε 56,8% τον Ιανουάριο 2014.

Θλιβερή πρωτιά στην ανεργία των νέων

Ωστόσο, η Ελλάδα εξακολουθεί να κατέχει τη θλιβερή πρωτιά στην ΕΕ στην ανεργία των νέων και ακολουθούν η Ισπανία (53,9%) και η Κροατία (49%). Τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στη Γερμανία (7,3%), στην Αυστρία (9,5%) και στην Ολλανδία (11,3%). Τον Μάρτιο η ανεργία των νέων στην ΕΕ παρέμεινε σταθερή στο 22,8% σε σχέση με τον Φεβρουάριο και στο 23,7% στην ευρωζώνη. Τέλος, η μεγαλύτερη αύξηση της ανεργίας μέσα σε ένα χρόνο καταγράφεται στην Κύπρο (από 14,8% σε 17,4%), στην Ολλανδία (6,4% σε 7,2%) και στην Ιταλία (από 12% σε 12,7%).

8ο.Παράρτημα: «Στον δρόμο 6.500 εργαζόμενοι»

Στον «δρόμο» 6.500 εργαζόμενοι των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης

Επερχόμενη απόλυση 6.500 εργαζομένων, με αφορμή το κλείσιμο όλων των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης της Χώρας, στις 30/06/2015, σύμφωνα με επιστολή περιφερειακών στελεχών των Κ.Δ.Β.Μ., η οποία θέτει ανοιχτά ερωτήματα προς απάντηση στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και το Ι.ΝΕ.Δ.ΙΒΙ.Μ., σχετικά με το μέλλον χιλιάδων νέων ανθρώπων, αλλά και το μέλλον της Δια Βίου Μάθησης στην Ελλάδα. Τα περιφερειακά στελέχη των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης της Χώρας ζητούν την παράταση της σύμβασής τους και τη γεφύρωσή της με το νέο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και ταυτόχρονα, τη μη αντικατάστασή τους «από νέα φουρνιά συμβασιούχων», όπως χαρακτηριστικά επισημαίνουν. Η επιστολή «Σημαία της νέας κυβέρνησης υπήρξε η επαναπρόσληψη των απολυμένων καθαριστριών του Υπουργείου Οικονομικών. 393 γυναίκες αναγκάστηκαν να βγουν στην ανεργία και να αντιμετωπίσουν προβλήματα καθημερινής επιβίωσης. Η νέα κυβέρνηση έσκυψε στα αιτήματα όλων των απολυμένων μονίμων δημοσίων υπαλλήλων και σε μία συμβολική κίνηση υποσχέθηκε την επαναπρόσληψή τους, την ίδια ώρα που χιλιάδες νέοι άνθρωποι, που κινδυνεύουν με απόλυση, παραμένουν αόρατοι.

Ο λόγος για τα 6500 περιφερειακά στελέχη και εκπαιδευτές των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης του ΙΝΕΔΙΒΙΜ, που μετά από δύο χρόνια εργασίας σε θέσεις που εξυπηρετούν πάγιες και διαρκείς ανάγκες, βλέπουν το δρόμο της εξόδου, στις 30/6/2015, πριν ακόμη προλάβει να κλείσει το πρόγραμμα και να εξαντληθεί το κονδύλιο του ΕΣΠΑ και χωρίς καμία πληροφόρηση από τον φορέα για το χρόνο επαναλειτουργίας των Κ.Δ.Β.Μ. Συγκεκριμένα, εδώ και δύο χρόνια το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων έδωσε την ευκαιρία σε χιλιάδες νέους σε ολόκληρη την Ελλάδα, διαφόρων ειδικοτήτων και με πλούσια τυπικά προσόντα, να εργαστούν στα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης ως περιφερειακά στελέχη ή εκπαιδευτές, πολλοί εκ των οποίων για πρώτη φορά. Μάλιστα, αν και συμβασιούχοι, κλήθηκαν να σηκώσουν στις πλάτες τους το βάρος της οργάνωσης όλου του εγχειρήματος και να στήσουν κυριολεκτικά από την αρχή πάνω από 250 Κέντρα Δια Βίου Μάθησης στους Δήμους της χώρας, χωρίς καμία επιμόρφωση απ' το φορέα πρόσληψης.

Με αξιοκρατικές διαδικασίες πρόσληψης και χωρίς να επιβαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό, καθώς το πρόγραμμα χρηματοδοτείται κατά ένα πολύ μεγάλο ποσοστό από

την Ευρωπαϊκή Ένωση, υπήρξαν η 'ψυχή' της εκπαίδευσης ενηλίκων και κατάφεραν με επιτυχία να εγκαταστήσουν στη συνείδηση και στην καρδιά των Ελλήνων την αγάπη για τη δια βίου μάθηση, πράγμα άγνωστο στο ευρύ κοινό, ανεπαρκές και αποσπασματικό μέχρι εκείνη τη στιγμή. Ωστόσο, όπως σε όλες τις περιπτώσεις συμβασιούχων στην Ελλάδα μέχρι σήμερα, που καλύπτουν τα οργανικά κενά του Δημοσίου, έτσι και στην περίπτωση αυτή αποτελούν αναλώσιμο εργατικό δυναμικό, χωρίς δικαίωμα για αξιοπρεπή συνεχόμενη εργασία. Βλέπουν την πόρτα της εξόδου, μάλιστα, τη στιγμή που το κονδύλιο του ΕΣΠΑ, που λήγει στα τέλη Δεκεμβρίου του 2015, δεν έχει απορροφηθεί σε μεγάλο βαθμό και ενώ έχει εγκριθεί με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2014 - 2020» χρηματοδότηση για την επαναλειτουργία των Κ.Δ.Β.Μ., με πρόβλεψη για επαναπρόσληψη νέων στελεχών.

Ποιος ευθύνεται γι' αυτό; Είναι θέμα έλλειψης πολιτικής βούλησης και ευαισθησίας από την πλευρά της νέας κυβέρνησης ή διοικητικής ικανότητας του φορέα, καθώς η έλλειψη πόρων δεν αποτελεί δικαιολογία για μία Ελλάδα των ανεκμετάλλετων ευκαιριών. Τα περιφερειακά στελέχη ζητούν την παράταση της σύμβασής τους και τη γεφύρωσή της με το νέο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, έτσι ώστε τα Κ.Δ.Β.Μ. να μην κλείσουν ούτε μια ημέρα.. Ζητούν να μην αντικατασταθούν με φουρνιά καινούριων συμβασιούχων, καθώς κρίνουν ότι αποτελεί κοινωνική αδικία όχι μόνο η απόλυση μονίμων υπαλλήλων του Δημοσίου αλλά και των συμβασιούχων, που επένδυσαν και έδωσαν την ψυχή τους για το χτίσιμο της δια βίου μάθησης στην Ελλάδα. Ευκαιρίες απασχόλησης υπάρχουν μέσα στην οικονομική κρίση και θα πρέπει να δίνονται στους ανθρώπους που εργάζονται για την Ελλάδα, από όποια θέση και αν την υπηρετούν» (Παναγιωτική εφημερίδα: "Στον δρόμο' 6.500 εργαζόμενοι", 2015).

9ο.Παράρτημα: «Η Ελλάδα χώρα της φτώχειας και της ανεργίας»

Η Ελλάδα χώρα της φτώχειας και της ανεργίας

Το 2013 η φτώχεια αφορά το 23,7% του πληθυσμού και αυξήθηκε κατά 1,8% σε σχέση με το 2011. Οι Έλληνες εμφανίζονται ως οι Ευρωπαίοι που εργάζονται τις περισσότερες ώρες εβδομαδιαίως

Η κατάσταση της φτώχειας έχει επιδεινωθεί στην Ελλάδα το 2013, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της τριμηνιαίας έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την κοινωνική κατάσταση και την απασχόληση στην ΕΕ, που δόθηκε σήμερα στη δημοσιότητα στις Βρυξέλλες.

Παράλληλα, στην Ελλάδα και την Πορτογαλία οι μεταρρυθμίσεις των συστημάτων φορολογίας και κοινωνικών παροχών κατά την περίοδο 2012-2013 οδήγησαν σε μείωση των εισοδημάτων για την πλειοψηφία των νοικοκυριών.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την έκθεση, η Ελλάδα εμφανίζει τη μεγαλύτερη αύξηση, την περίοδο 2011-2013, του ποσοστού του πληθυσμού που κινδυνεύει με φτώχεια. Το 2013 η φτώχεια αφορά το 23,7% του πληθυσμού και αυξήθηκε κατά 1,8% σε σχέση με το 2011. Ακολουθούν η Ρουμανία με αύξηση +1,1% και φτώχεια 21,2% το 2013, η Λετονία με +0,9% και φτώχεια 21,4% και η Ισπανία με +0,7% και φτώχεια 20,9%.

Εξάλλου, την περίοδο 2008-2013 το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών μειώθηκε κατά 14,8% στην Ελλάδα, καταγράφοντας το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό στην ΕΕ μετά την Ιρλανδία (-16%), ενώ μεγάλες μειώσεις παρατηρήθηκαν επίσης στην Πορτογαλία με -7,5% και την Ισπανία με -5,2%. Κύριος λόγος αυτών των μειώσεων, όπως εξηγεί η Επιτροπή, ήταν οι μεγάλες αυξήσεις σε φόρους, οι μειώσεις σε συντάξεις και ο περιορισμένος αντίκτυπος των δαπανών για την κοινωνική προστασία.

Από την έκθεση της Επιτροπής προκύπτει ακόμη ότι το 2013 το μοναδιαίο κόστος εργασίας σημείωσε τις μεγαλύτερες μειώσεις στην Κύπρο (-5,4%) και την Ελλάδα (-4,7%), ενώ οι Έλληνες εμφανίζονται ως οι Ευρωπαίοι που εργάζονται τις περισσότερες ώρες εβδομαδιαίως με 43,7 ώρες. Ακολουθούν οι Πολωνοί με 42,5 ώρες, οι Κύπριοι με 42,4 ώρες, οι Πορτογάλοι με 42,2 ώρες και οι Αυστριακοί με 42,15. Λιγότερο εργάζονται οι Φιλανδοί με 39,7 ώρες την εβδομάδα, οι Ούγγροι με 39,8 ώρες και οι Γάλλοι με 40 ώρες.

Τον Ιανουάριο του 2014 η ανεργία πλήττει 3,1 εκατ. νέους, ηλικίας 15-24 ετών, στην ΕΕ, με μεγάλες διαφορές όμως να παρατηρούνται μεταξύ των κρατών μελών. Σε χώρες οι οποίες δεν επηρεάστηκαν ιδιαίτερα από την επιδείνωση της κατάστασης εργασίας, όπως

την Αυστρία, τη Γερμανία και την Ολλανδία, τα ποσοστά της ανεργίας των νέων ήταν της τάξης του 10%, ενώ στην Ελλάδα και την Ισπανία, όπου η κατάσταση είναι η χειρότερη στην ΕΕ, τα ποσοστά ανεργίας των νέων τριπλασιάστηκαν την περίοδο 2008-2013, αναφέρει η Επιτροπή.

Σχολιάζοντας τα αποτελέσματα της έκθεσης ο επίτροπος για θέματα απασχόλησης και κοινωνικών υποθέσεων Λάζλο Άντορ υπογράμμισε, μεταξύ άλλων, ότι «οι ανισότητες έχουν αυξηθεί και υφίσταται κίνδυνος η τρέχουσα εύθραυστη ανάκαμψη να μη βελτιώσει την κατάσταση πολλών ομάδων των πληθυσμού με χαμηλότερα εισοδήματα».

«Η ΕΕ απέχει ακόμα πολύ από το να έχει εξασφαλίσει μια ανάκαμψη χωρίς αποκλεισμούς που δημιουργεί πολλές θέσεις εργασίας: Τα κράτη μέλη και η ΕΕ θα πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους ώστε να εξασφαλίσουν ότι δεν θα αφήσουμε κανέναν πίσω κατά την προσπάθειά μας να βγούμε από την κρίση» σημείωσε ο κοινοτικός επίτροπος και πρόσθεσε:

«Ειδικότερα, θα πρέπει να επικεντρώσουμε τις προσπάθειές μας σε επενδύσεις στο ανθρώπινο δυναμικό, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που περιέχονται στη δέσμη μέτρων για τις κοινωνικές επενδύσεις και στη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις εγγυήσεις για τη νεολαία» (Παναιτωλική εφημερίδα "Η Ελλάδα χώρα της φτώχειας και της ανεργίας", 2014).